

Notat

Teknik- og Miljøudvalget

Afsluttende evaluering af Områdefornyelse Nordvest

Områdefornyelse Nordvest sluttede 21. september 2021 efter fem år i kvarteret. Med dette notat orienteres Teknik- og Miljøudvalget om afslutningen og evalueringen af områdefornyelsen, jf. bilag 1.

Borgerrepræsentationen vedtog 22. september 2016 "Kvarterplan for Områdefornyelse Nordvest" og igangsatte dermed områdefornyelsen. Områdefornyelse Nordvest dækkede et udsat byområde i Nordvest, og kvarterplanen beskrev visionen for udviklingen af kvarteret, hvilke projekter områdefornyelsen skulle igangsætte, og hvordan områdefornyelsens budget skulle fordeles. Kvarterplanen understøtter målsætningen i Politik for Udsatte Byområder (BR 22. juni 2017) om, at de udsatte byområder i 2025 skal være halvt så udsatte som i 2017.

Da Områdefornyelse Nordvest blev igangsat, var kvarteret opdelt af store indfaldsveje og præget af nedslidte byrum, legepladser og grønne områder, der ikke understøttede fællesskaber eller et trygt hverdagsliv.

Områdefornyelse Nordvest blev igangsat med en vision om at starte en udvikling, der skal gøre kvarteret mere trygt og attraktivt via stærke fællesskaber, bedre forbindelser for bløde trafikanter og flere aktiviteter. Visionen skulle realiseres i tæt samarbejde med alle, der bor, bruger eller har en hverdag i kvarteret.

Der er med Områdefornyelse Nordvest bl.a. anlagt flere nye byrum og mødesteder i kvarteret, skabt bedre forhold for bløde trafikanter, opført kunst, der skaber oplevelser for forbipasserende, og arbejdet med tryghed og opbygning af sociale netværk og fællesskaber. Se tabel 1 og bilag 1 for uddybning af områdefornyelsens resultater.

Styring og økonomi

Områdefornyelsen har haft en bevilling på i alt 60,0 mio. kr., finansieret med 16,0 mio. kr. fra staten og 44,0 mio. kr. fra Københavns Kommune. Der er derudover tilført yderligere investeringer til projekterne under områdefornyelsen for i alt 193,2 mio. kr., jf. tabel 1. Der er med områdefornyelsen således gennemført investeringer i kvarteret for samlet 253,2 mio. kr.

Områdefornyelsen har været drevet af en styregruppe bestående af lokale borgere og aktører samt repræsentanter fra kommunens forvaltninger. Styregruppen har igangsat projekterne, der er blevet udviklet og gennemført i dialog med arbejdsgrupper med beboere og andre relevante aktører som fx erhvervsdrivende, foreninger og institutioner.

15-12-2021

Sagsnummer i F2
2021 - 9519

Dokumentnummer i F2
683557

Sagsnummer i eDoc
2021-0391519

Mobilitet, Klimatilpasning og
Byvedligehold
Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Resultater

I nedenstående tabel gives et kort overblik over resultater og økonomi for områdefornyelsens projekter. For en uddybende beskrivelse af projekternes baggrund, formål, proces, resultater og forankring henvises til bilag 1.

Tabel 1: Afsluttende status på projekter i Områdefornyelse Nordvest

Projekter	Økonomi
Nyt byrum ved Smedetoften Der er etableret en ny indbydende plads ved Klub Smedetoften med mulighed for aktivitet og ophold samt et lokalt vartegn i form af en lysende ring over pladsen, derudover en forplads med kunstneriske byrumsmøbler og et malerværksted for alle. Byrummet er designet til at invitere hele kvarteret til samvær på tværs af aldre og baggrund. Projektet er ibrugtaget.	7,0 mio. kr. fra Kvarterplanen 12,3 mio. kr. fra Budget18 1,0 mio. kr. Københavns Ejendomme 4,8 mio. kr. Villum Fonden 10,0 mio. kr. Forsøgsordning (BUF) I ALT: 35,1 mio. kr.
Skoleholdervej og indgange til kirkegården Ved indgangen til Bispebjerg Kirkegård fra Skoleholdervej er der anlagt en ny forplads med mulighed for passage, stille ophold og en særlig lysætning, der skal lede tankerne hen på en pejsestue. Projektet er ibrugtaget.	5,2 mio. kr. fra Kvarterplanen I ALT: 5,2 MIO. KR.
Degnestavnens Legeplads På Degnestavnens Legeplads er bl.a. etableret nye legeredskaber, der bidrager til at styrke legepladsen som samlingssted for mange forskellige brugergrupper. Projektet er koordineret med det kommende skybrudsprojekt på legepladsen. Projektet er ibrugtaget.	3,8 mio. kr. fra Kvarterplanen I ALT 3,8 mio. kr.
Ny lokal kvarterpark på Grønningen På Grønningen etableres en stor kvarterpark med mulighed for ophold og aktiviteter for områdets beboere og eleverne på Tagensbo Skole. Projektet er samtidig en del af kommunens klimatilpasningsplan og bidrager således også til skybrudssikring af kvarteret. Områdefornyelsen har benyttet forskellige kunstneriske metoder til at inddrage de lokale borgere i udvikling af projektet og for at øge det lokale tilhørsforhold og kendskab til stedet. Projektet forventes ibrugtaget i ultimo 2024.	4,6 mio. kr. fra Kvarterplanen 27,7 mio. kr. fra Budget 2019 32,5 mio. kr. fra HOFOR I ALT 64,8 mio. kr.
Hverdagens små mødesteder Der er etableret otte mindre byrum forskellige steder i kvarteret, som på forskellige måder bidrager til at løfte kvarteret. Dette kan fx være i form af mindre løft til eksisterende byrum som Møntmester Plads eller opgradering af lokale institutioners udearealer som forpladserne ved Dansekapellet eller teatret Batida. Projekterne er ibrugtaget.	7,9 mio. kr. fra Kvarterplanen 0,2 mio. kr. fra Realdania (Batida) 0,02 mio. kr. fra Bispebjerg Lokaludvalg (Naturuglens Legeplads) 0,07 mio. kr. fra Bispebjerg Lokaludvalg (Møntmester Plads) 3,6 mio. kr. fra Carlsbergfondet, Bispebjerg Lokaludvalg m.fl. (Dansekapellet) 2,4 mio. kr. Realdania og privat medfinansiering (Byhave ved Demokratigården) I ALT 14,1 mio. kr.
Bynatur i Industrikvarteret Der er etableret nye grønne oaser, der fremhæver Industrikvarterets forskelligartede funktioner, fremmer biodiversiteten og giver plads til leg og ophold. Projektet er ibrugtaget.	2,0 mio. kr. fra Kvarterplanen 0,06 mio. kr. fra grundejerne I ALT: 2,1 mio. kr.

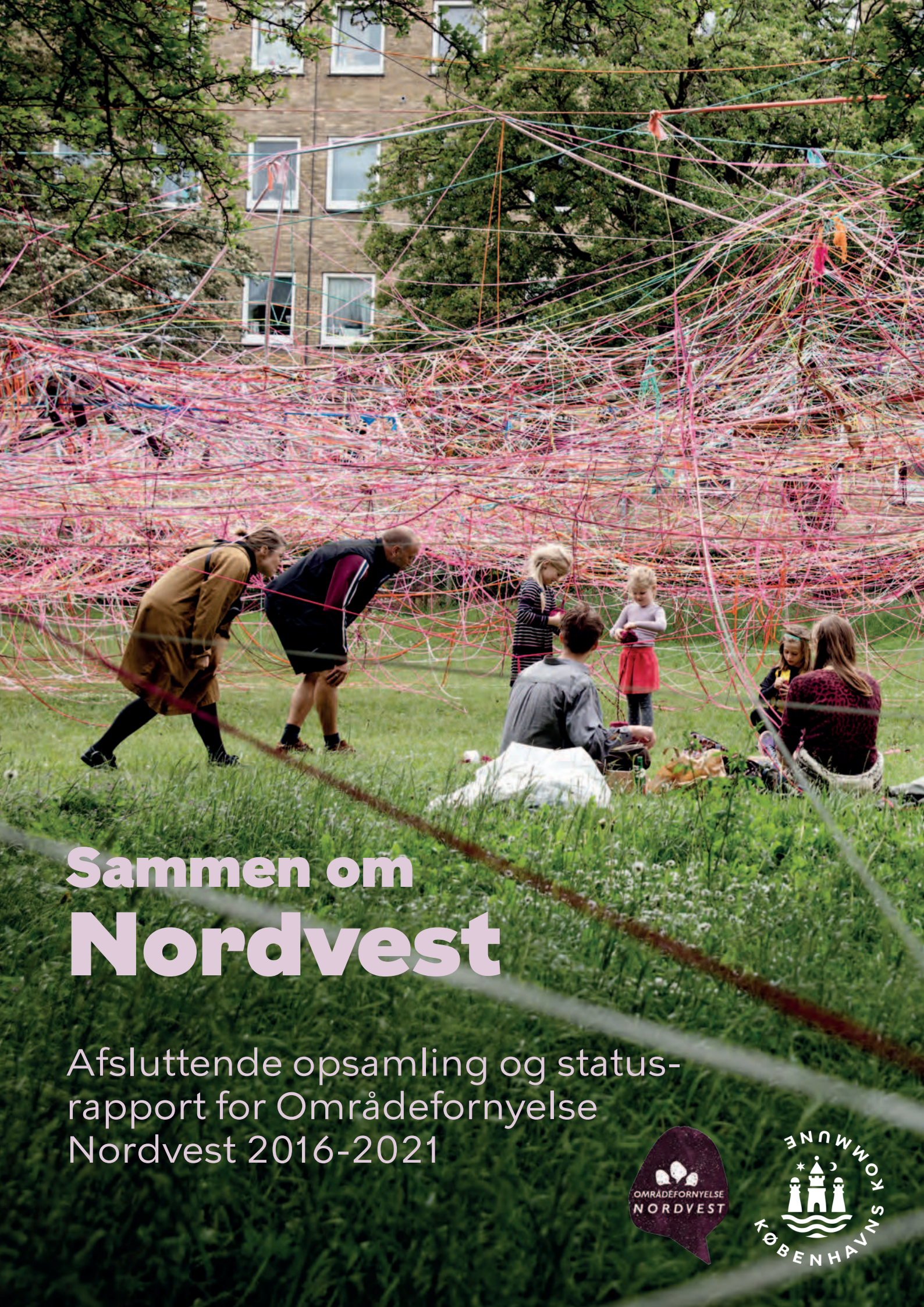
Kvarterhus på Tagensbo Skole Udvikling af et projekt på Tagensbo Skole, så den udover almindelig skoledrift kan blive et åbent kvarterhus med faciliteter og kultur- og fritidstilbud for kvarterets beboere og foreninger. Projektet er gennemført.	0,5 mio. kr. fra Kvarterplanen I ALT 0,5 mio. kr.
Frederiksborgvej På Frederiksborgvej forbedres trafiksikkerheden med omlægning af tre farlige vejkryds. Samtidig gennemføres en rækkes tiltag, der gør vejen mere grøn og egnet til ophold. Projektet forventes ibrugtaget i marts 2022.	9,8 mio. kr. fra Kvarterplanen 6,3 mio. kr. fra Budget 2020 I ALT 16,1 mio. kr.
Udviklingsplan for Industri kvarteret langs Rentemestervej Der er udarbejdet en udviklingsplan for Nordvests gamle industri kvarter med fokus på bevaringsværdige kulturmiljøer og Rentemestervej som grøn cykelrute og kreativt strøg. Projektet er udarbejdet sammen med ideoplægget for en grøn forbindelse på Rentemestervej, der blev bevilget på Budget 2021. Finansiering af anlæg af den grønne forbindelse på Rentemestervej forventes forelagt til Budget 2023. Projektet er gennemført.	0,5 mio. kr. fra Kvarterplanen 0,8 mio. kr. fra Budget 2021 I ALT 1,3 mio. kr.
Gadekunst og -kultur Områdefornyelsen har gjort brug af kunsten som et redskab til at skabe dialog mellem mennesker og til at fremhæve områdets kvaliteter. Dette har bl.a. ført til opførelsen af nordens største gadegalleri på Møntmestervej og Rentemestervej, skulpturerne på Klub Smedetofstens forplads og kunstprojektet "apropos en eng" på Grønningen. Projektet er gennemført.	1,9 mio. kr. fra Kvarterplanen 0,7 mio. kr. fra Statens Kunstfond 0,4 mio. kr. fra Kultur- og Fritidsudvalget 0,2 mio. kr. fra Bispebjerg Lokaludvalg 0,4 mio. kr. fra Metropolis 0,1 mio. kr. fra Becket-fonden 0,3 mio. kr. fra AB Mønten I ALT 3,9 mio. kr.
Tryghedspartnerskab Områdefornyelsen har skabt en tryghedspartnerskabsgruppe, der sikrer videndeling og koordination om tryghed i Nordvest. Projektet er gennemført.	0,6 mio. kr. fra Kvarterplanen I ALT 0,6 mio. kr.
Ungeundersøgelse og ungestrategi Områdefornyelsen har igennem netværksarbejde, kommunikationsindsatser og forskningssamarbejder arbejdet for at fremme udsatte unges tilknytning til fritidsaktiviteter og positive fællesskaber i kvarteret. Nordvest-undersøgelsen har bl.a. afdækket en række sociale misforståelser hos områdets børn og unge, der klarer sig betydeligt bedre, end de selv tror. Projektet er gennemført.	1,8 mio. kr. fra Kvarterplanen I ALT 1,8 mio. kr.
Børn bygger byen Med undervisningsforløb, klimatilpasning og byplanlægning på Tagensbo Skole og Utterslev Skole har lokale børn deltaget i områdefornyelsens udvikling af byrum. Projektet er gennemført.	1,4 mio. kr. fra Kvarterplanen I ALT 1,4 mio. kr.
Aktivitetspulje for inklusion og fællesskab i Nordvest Områdefornyelsens aktivitetspulje har støttet projekter, foreninger, netværk og andre aktører i at fremme inklusion og fællesskaber på tværs af borgergrupper. Projektet er gennemført.	1,9 mio. kr. fra Kvarterplanen I ALT 1,9 mio. kr.
Bedre bolig	0,4 mio. kr. fra Kvarterplanen 18,6 mio. kr. Københavns Kommune 7,3 mio. kr. fra staten.

Områdefornyelsen har gennemført opsøgende indsatser og rådgivning omkring støtte til forskellige former for bygningsfornyelse af kvarterets boliger og ejendomme. Projektet er gennemført.	34,4 mio. kr. i privat medfinansiering I ALT 60,7 mio. kr.
Solar District Nordvest Københavns Kommune har med Klimaplanen KBH2025 sat mål om at København skal være CO ₂ -neutral i 2025. Områdefornyelse Nordvest har med projektet Solar District Nordvest afprøvet forskellige metoder, der kan afdække, hvordan Københavns klimamål kan nås, herunder etablering af røde solceller på en ejendom, samt informationskampagner og -arrangementer om solceller og energispareråd. Projektet er gennemført.	0,2 mio. kr. fra Kvarterplanen 10,0 mio. kr. fra Københavns Kommune I ALT 10,2 mio. kr.
Gårdhaver I AB Storgården har områdefornyelsen sammentænkt bygningsfornyelser, gårdhaverenovering og områdefornyelse. Områdefornyelsen har derudover gennemført opsøgende indsatser og rådgivning om støttemuligheder til etablering af fælles grønne gårdhaver i Nordvest. Projektet er gennemført.	0,2 mio. kr. fra Kvarterplanen 13,4 mio. kr. fra Københavns Kommune 5,9 mio. kr. i privat medfinansiering og HOFOR. I ALT 19,5 mio. kr.
Bedre belysning Områdefornyelsen har for at mindske utrygheden i Nordvest arbejdet med tryghedsskabende belysning i form af både selvstændige lysprojekter som fx i gangtunellen under Tomsgårdsvej samt i forbindelse med områdefornyelsens øvrige anlægsprojekter. Projektet er gennemført.	1 mio. kr. fra Kvarterplanen I ALT 1 mio. kr.
Ændrede eller ikke-realiserede projekter Nogle projekter fra områdefornyelsens kvarterplan har i løbet af områdefornyelsens levetid vist sig, ikke at kunne gennemføres i den form, som de var tiltænkt fra starten. Områdefornyelsens styregruppe har derfor omprioriteret disse projekter eller sammenlagt dem med andre beslægtede projekter fra kvarterplanen. Det drejer sig om projekterne: - Rent Nordvest - Tomsgårdsvej og Tuborgvej - Forbedrede Forbindelser - Plan for Grønne Veje - Markedsplads Se bilag 1 side 68-69 for uddybende forklaring.	0,6 mio. kr. fra Kvarterplanen I ALT 0,6 mio. kr.

Medfinansiering til områdefornyelserne

På Teknik- og Miljøudvalgets møde 13. december 2021 blev der efterspurg en overordnet beskrivelse af, hvor meget medfinansiering områdefornyelserne generelt opnår. Notat herom er vedlagt som bilag 2.

Peter Højer
Vicedirektør

Sammen om Nordvest

Afsluttende opsamling og status-
rapport for Områdefornyelse
Nordvest 2016-2021

Udgivet i januar 2022 af

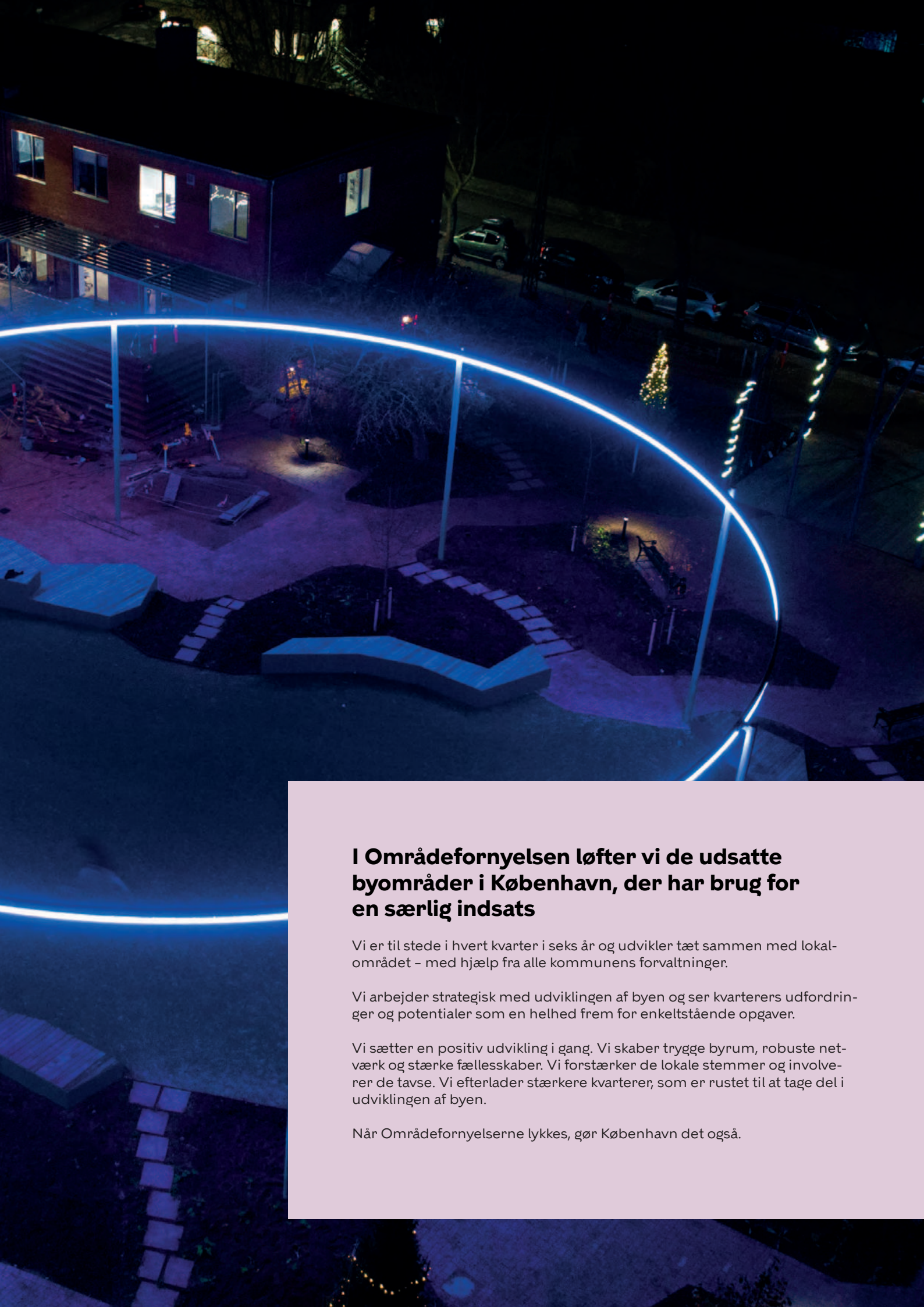
Københavns Kommune

Områdefornyelse
Teknik- og Miljøforvaltningen
Mobilitet, Klimatilpasning og
Byvedligehold

Islands Brygge 37, st.
Postboks 339
2300 København S

www.kk.dk/omraadefornyelse

I Områdefornyelsen løfter vi de udsatte byområder i København, der har brug for en særlig indsats

Vi er til stede i hvert kvarter i seks år og udvikler tæt sammen med lokalområdet – med hjælp fra alle kommunens forvaltninger.

Vi arbejder strategisk med udviklingen af byen og ser kvarterers udfordringer og potentialer som en helhed frem for enkeltstående opgaver.

Vi sætter en positiv udvikling i gang. Vi skaber trygge byrum, robuste netværk og stærke fællesskaber. Vi forstærker de lokale stemmer og involverer de tavse. Vi efterlader stærkere kvarterer, som er rustet til at tage del i udviklingen af byen.

Når Områdefornyelserne lykkes, gør København det også.

Indhold

INTRODUKTION

Læsevejledning	6
Forord ved Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod	7
Resultater fra 6 år med Områdefornyelse Nordvest	8
Områdefornyelsens mandat og placering i Københavns Kommune	12
Fra kvarterplan til færdige projekter	14

OMRÅDEFORNYELSENS PROJEKTER 2016-2021

Her mødes vi

Nyt byrum på Smedetoften	18
Skoleholdervej og indgange til Kirkegården	22
Degnestavnens legeplads	24
Ny lokal kvarterpark på Grønningen	26
Hverdagens små mødesteder	30
Bynatur i Industrikvarteret	34

Her skaber vi

Kvarterhus ved Tagensbo Skole	38
Frederiksborgvej	40
Udviklingsplan for industrikvarteret langs Rentemestervej	44
Gadekunst og Kultur	46
Tryghedspartnerskab	50
Ungeundersøgelse og ungestrategi	52
Børn bygger byen	56
Aktivitetspulje for inklusion og fællesskab	58

Her bor vi

Bedre bolig	60
Solar District Nordvest	62
Gårdhaver	64
Bedre Belysning	66

Projekter, der ændrede kurs, eller vi ikke kom i mål med	68
--	----

Sammen om Nordvest

Denne afsluttende status og evaluering er til alle jer, der har interesse for at skabe rammerne om og påvirke det gode liv i jeres kvarter eller i København mere generelt. Den er også til jer, der bor i Nordvest, kommer her eller arbejder her og vil vide mere om Områdefornyelsen og det samarbejde, vi har haft, hvad enten det har handlet om byrum, trafik, tryghed, fællesskaber, unge eller noget helt sjette.

Vi bor, arbejder og opholder os i Nordvest. Vi holder meget af kvarteret og dets særkende. Siden 2016 har vi været en del af Områdefornyelse Nordvest, hvor vi under mottoet 'Sammen om Nordvest' har arbejdet for at udvikle og løfte kvarteret. Vi har afdækket kvarterets behov, fundet uforløste potentialer og ført dem ud i livet.

Det har krævet samarbejde på tværs af mange forskellige skel og niveauer, mellem lokale borgere mellem borgere og kommune, mellem forvaltninger i kommunen og inden for samme forvaltning.

Uanset hvilket forhåndskendskab du har til Områdefornyelserne, kan denne afsluttende status og evaluering også hjælpe med at udfolde, hvad en Områdefornyelse er. Og den kan vise, hvilken værdi og hvilke udfordringer det giver, at vi baseret på indgående viden om et område bruger seks år på at skabe løsninger sammen med lokale ildsjæle, kommunale fagfolk og civile aktører.

"Det har været helt fantastisk at få mulighed for at få sine egne ideer og tanker om Nordvest hørt, da man normalt føler, at man ikke har nogen indflydelse på beslutninger i byen og kvarteret."

Styregruppemedlem Områdefornyelsen
Nordvest efterår 2020

God læselyst

Styregruppen for Områdefornyelse Nordvest

Derfor skal vi arbejde på tværs i Københavns Kommune

Nordvest er et helt særligt kvarter i København. Et sted med sin egen identitet og historie. Et sted, hvor mangfoldighed, diversitet og rummelighed går igen både blandt beboere og kvarterets bygninger, hvor gammel industri, boligkarreer, villaer og grønne områder ligger side om side.

Nordvest har historisk været et nedslidt byområde, som er blevet forbundet med sociale udfordringer og negativ omtale. Der er ofte tegnet et unuanceret og misvisende billede af Nordvest, men samtidig har der været – og er der fortsat – et behov for fornyelse og en ekstraordinær indsats med et både fysisk, socialt og kulturelt fokus.

I 2016 startede Områdefornyelse Nordvest finansieret af midler fra Københavns Kommune og staten for at igangsætte og understøtte en positiv udvikling af kvarteret – i tæt dialog med kvarteret.

Fra det første borgermøde på BIBLIOTEKET i 2016 til afslutningsarrangementet på Grønningen i 2021 har lokale beboere og aktører mødt talstærkt op, engageret sig og taget ejerskab til udviklingen af kvarteret.

I dag er der rigtig meget, I kan være stolte af! Lige fra

den anmelderroste og prisbelønnede åbning i muren til Bispebjerg Kirkegård, byens største gadegalleri, signaturbyrummet ved Smedetoften og en udviklingsplan, der både giver mulighed for udvikling og samtidig værner om den særlige identitet i det gamle industrikvarter. Dertil har Nordvest-undersøgelsen, som i 2021 har afdækket unges tilknytning til fritidslivet i Bispebjerg, vist os, at områdets børn og unge klarer sig bedre, end de selv tror.

Jeg kunne blive ved og heldigvis slutter arbejdet ikke her. I løbet af de kommende år vil de sidste projekter på Frederiksborgvej og Grønningen stå færdige, ligesom de gode erfaringer vil blive båret videre af nabo-områdefornyelsen i Bispebjerg Bakke-kvarteret. Tak for jeres store engagement, mod og insisteren på, at kvarterets stemmer skulle være bærende i udviklingen. Tak fordi I fortsætter det gode arbejde også efter Områdefornyelse Nordvest er afsluttet. Og tak for jeres store bidrag til at gøre Nordvest og København til et endnu bedre sted at bo, arbejde og besøge. Stort tillykke med det flotte arbejde og de mange positive forandringer!

Venlig hilsen
Line Barfod

Resultater fra seks år med Områdefornyelse Nordvest

Resultaterne er skabt med og for borgerne ud fra deres behov og visioner og er realiseret af Områdefornyelsen i en mangfoldighed af samarbejder. Fx med lokale foreninger, klubpædagoger, arkitekter, almene boligforeninger, byggeledere, kunstnere, fonde, kommunens syv forvaltninger og mange flere.

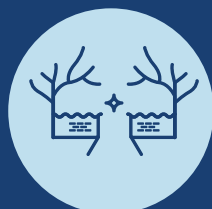
5 STORE OG 10 MINDRE BYRUM BRINGER TRYGHED OG SAMMENHÆNG TIL KVARTERET

Der er sket **en stigning på over 10 procentpoint i tilfredsheden med kvarterets opholdssteder**, såsom pladser, bænke og parker. **Fra 48 % tilfredse i 2016 til 59 % tilfredse i 2021.** Samtidig viser målinger af utryghed på Smedetoften og Skoleholdervej markante fald i perioden. Selvom oplevelsen af utryghed påvirkes af rigtig mange faktorer, som Områdefornyelsen ikke har indflydelse på, viser disse målinger markante indikationer på, at arbejdet med anlæg af nye byrum har haft en virkning:

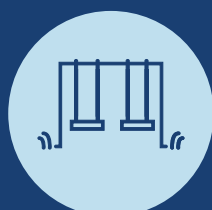
NYT VARTEGN FOR KØBENHAVN HAR ØGET TRYGHEDEN PÅ SMEDETOFTEN:

En indbydende plads med en lysende ring, et iøjnefaldende kunstværk og et makerværksted for alle inviterer nu hele kvarteret til samvær på tværs af aldre på et sted, som før var slidt og utrygt. **Andelen af beboere, der føler sig trygge, når de færdes ved Smedetoften er steget fra 47% til 69 % fra 2016 til 2021.**

NY INDGANG TIL BISPEBJERG KIRKEGÅRD HAR FORDOBLET BRUGEN AF KIRKEGÅRDEN:

Næsten halvdelen (46 %) af beboerne i Områdefornyelsens område går nu igennem eller opholder sig på Bispebjerg Kirkegård dagligt eller ugentligt. **Det er næsten en fordobling fra 2016**, hvor andelen var 24 %. Samtidig er andelen, der føler sig trygge, når de færdes ved Skoleholdervej langs den nye indgang, steget fra 41 % til 58 %.

DEGNESTAVNENS LEGEPLADS HAR FÅET ET BETYDELIGT LØFT:

Løftet af Degnestavnens legeplads konsoliderer den som en **nerve for fællesskab på tværs af sociale lag**, kulturer og aldersgrupper i et udsat byområde. En inviterende indgang til legepladsen føjes senere til som en del af skybrudsprojektet.

Sådan har vi vurderet vores arbejde

Hvert projekt i kvarterplanen har fået tildelt succeskriterier. Vurderingerne og resultaterne undervejs i rapporten bygger bl.a. på en telefonisk spørgeskemaundersøgelse af Megafon, der blev foretaget første gang i 2016 ved Områdefornyelsens opstart og igen i 2021 ved Områdefornyelsens afslutning.

Ved hver undersøgelse er ca 300 tilfældigt udvalgte borgere i Områdefornyelsens afgrænsning blevet spurgt ind til den samme række spørgsmål. Det har skabt grundlag for at se, hvordan udviklingen har været i borgernes syn på og brug af kvarteret.

Derudover har Områdefornyelsens projektledere delt ud af erfaringer og resultater fra de enkelte projekter, som har gjort det muligt at vurdere Områdefornyelsen mere kvalitativt.

ET LØFT AF TRE CENTRALE KRYDS OG BYRUM PÅ FREDERIKSBORGVEJ VIL STÅ KLAR TIL INDVIELSE I 2022:

Det vil løfte trafiksikkerheden, belægningen, opholdsmuligheder og det grønne præg på Frederiksborgvej, som stadig nævnes som langt det mest utrygge sted, når det kommer til trafiksikkerhed.

EN TRYK OG KLIMATILPASSET FOLKEPARK VIL STÅ KLAR PÅ GRØNNINGEN I 2024:

Med kunst som katalysator har Områdefornyelsen udviklet kvarterets tilhørsforhold til et stort, uberørt og konfliktpreget sted. Fremtidens Grønning skal blive et af kvarterets mødesteder, hvor børn, unge, familier og ældre føler sig hjemme og slår sig ned. Samtidig vil parken kunne modtage og forsinke store mængder vand ved voldsomme regnskyl.

MED FÅ MIDLER ER DER SKABT FLERE MINDRE BYRUM, SOM SKABER STOR VÆRDI FOR KVARTERET:

Ved at gribe lokale behov, skærpe borgernes visioner og facilitere vejen fra sociale behov til tekniske løsninger, har Områdefornyelsen med enkle greb skabt flere mindre men synlige løst i kvarteret, fx ved Teatret Batida, på Provstevej og Møntmester Plads.

Nordvest er blevet tryggere

Utryghed er et komplekst fænomen, som påvirkes af mange faktorer. Ændringer i den oplevede utryghed kan derfor langt fra tilskrives Områdefornyelsens indsatser alene. Fx betød bandeurooliger en markant stigning i utrygheden i Nordvest i 2018-2020. Områdefornyelsen har alligevel kastet sig ind i kampen for at øge trygheden omkring de mest udsatte byrum i kvarteret, og selvom andelen af utrygge københavnere i Nordvest stadig ligger over gennemsnittet for hele byen, er der som nævnt ovenfor forbedringer ift. målingerne af utryghed på specifikke steder i kvarteret, som Områdefornyelsen har arbejdet i.

Andelen, der føler sig utrygge på gaden faldet fra 28 % i 2018 til 20 % i 2021, og på pladser og torve, stier og grønne områder, parker og legepladser er utrygheden faldet, så den er på niveau med eller under gennemsnittet for resten af København. En måling blandt beboere i Områdefornyelsens område viser, at 9 % oplever kvarteret som utrygt at bo og færdes i 2021 mod 26 % i 2016. Samtidig er andelen, der synes, kvarteret er utrygt at færdes i for børn og unge, næsten halveret - fra 30 % i 2016 til 16 % i 2021.

Første skridt er taget til et nyt kvarterhus på Tagensbo Skole

Kvarterhuset på Tagensbo Skole er igangsat som et åbent og inkluderende mødested placeret ved kvarterets nye lokale park på Grønningen. Kvarterhuset skal styrke kvarterets sammenhængskraft og borgernes engagement i deres kvarter og styrke elever og forældres tilknytning til Tagensbo Skole og det lokale foreningsliv. I Københavns Kommunes budgetaftale for 2022 får Tagensbo Skole og kvarterhuset tilført midler i pilotprojekt om multifunktionelle kvadratmeter, hvor tre udvalgte skoler skal demonstrere, hvordan de kan åbnes op for aktiviteter uden for skoletiden.

Beboere i Nordvest er blevet mere tilfredse med deres kvarter

Hele 82 % af beboerne i Områdefornyelsens område er tilfredse med at bo i Nordvest i 2021. Det er en markant stigning fra 2016, hvor 74 % var tilfredse. Andelen af beboere, der føler de har indflydelse på deres kvarter - fx ved at deltage i arbejdsgrupper, starte projekter, søge lokale puljer eller give sin mening til kende - er steget fra 25 % i 2016 til 38 % i 2021.

Med Nordens største gadegalleri har et udsat byområde fået en ny udtryksform

Områdefornyelsen har støttet etableringen af Nordens største Gadegalleri - 16 gavlmalier af anerkendte danske og internationale kunstnere. Gadegalleriet får ikke blot folk til at stoppe op, men er også blevet en destination, som folk tager til Nordvest for at se. Det vækker stolthed blandt kvarterets borgere og viser, hvordan kunst kan fremhæve forbindelser mellem steder, arkitektur og mennesker i et udsat byområde.

Solar District Nordvest er blevet et foregangseksempel i den grønne omstilling

Områdefornyelsen har sammen med Bygningsfornyelsen etableret Solar District Nordvest - et foregangseksempel for hele København på, hvordan byens klimamål kan nås med forskelligartede solcelleløsninger, der tager højde for kvarterets særlige arkitektur. To ud af tre bygningsfornyelsessager i Nordvest søger i dag om støtte til solcelletag, hvilket er markant højere end resten af byen, og erfaringerne skal nu udvides til resten af byen og andre byer. Samtidig er 692 boliger fordelt på 8 ejendomme blevet forbedret i forhold til støj, indeklima og begrønnelse. Ejendommenes energibehov efter fornyelse har resulteret i energiforbedringer på 26 % i gennemsnit målt på energimærker.

Banebrydende viden og nye metoder skal bidrage til et godt ungeliv i Nordvest

Områdefornyelsen har tilvejebragt den første undersøgelse herhjemme, hvor der stilles skarpt på risikoadfærd og fritidsliv hos unge, der befinder sig i livsstadiet mellem slutningen af grundskoletiden og starten af voksenlivet. Med den og den første udgave af en fælles lokal tværgående ungestrategi har vi banet vejen for, at hele kvarteret kan arbejde sammen i nye, strukturerede lokale netværk, hvor det strategiske og udførende niveau gensidigt supplerer hinanden i arbejdet for at få flere unge ind i positive fællesskaber.

Lokal historiefortælling har styrket kvarterets sociale kit

På steder, hvor hashandel, kriminalitet og vanvidskørsel har domineret gadebilledet, er Områdefornyelsen rykket ud med en alsidig værktøjskasse til at få borgere i kvarteret til at se hinanden på nye måder. Fx bidrog vi til tryghedsfølelsen ved at omdanne en tidligere hashkiosk i et tomt lokale til et mødested med fotofortællinger fra hverdagslivet i gaden og opstillede sammen med lokale unge sjove byrumsmøbler, som kunne få folk til at sætte sig på en utryk strækning. Et nyt gavlmaleri på Frederiksborgvej i 2021 skal blive endnu et lokalt vartegn, der afspejler og forstørrer det brogede fællesskab netop her.

Fundraising har mere end tredoblet den oprindelige investering i kvarteret

Med inddragende metoder har Områdefornyelsen faciliteret rammen for, at mange aktører kunne indgå nye strategiske samarbejder. Det har fx resulteret i, at det lokale byrumsprojekt på Smedetoften er vokset sammen med eksisterende projekter i Børne- og Ungdomsforvaltningen, og at Statens Kunstfond har støttet en række kunstprojekter. I alt har Områdefornyelsen tiltrukket 160,7 millioner i investeringer fra kommunale, private og statslige midler, som er kommet oven i de 60 millioner, der oprindeligt var afsat.

Områdefornyelsens mandat og placering i Københavns Kommune

Her kan du læse om, hvad Områdefornyelsens opdrag til de mange tværgående samarbejder er. Du får også udfoldet den unikke organisering, hvor en lokal sammensat styregruppe udmønter et kommunalt millionbudget til lokale samarbejder og samtidig arbejder med afsæt i Teknik- og Miljøforvaltningens kerneopgaver.

POLITIK FOR UDSATTE BYOMRÅDER: et grundlag for det helhedsorienterede blik

I 2011 satte Københavns Kommune med Politik for Udsatte Byområder for første gang rammen for et tæt samspil mellem alle syv forvaltninger. Det blev gjort tydeligt, at bl.a. socialpolitik, sundhedspolitik, skolepolitik, kulturpolitik, beskæftigelsesindsats, planlægnings- og boligpolitik samlet set udgør grundstenene i at skabe en sammenhængende by. For de udsatte byområder kan ikke løftes med én indsats alene. Sammenlignet med resten af København har de udsatte byområder en overrepræsentation af borgere med sociale udfordringer og en række problematikker, der knytter sig til området: Nedslidte byrum, boliger af dårligere kvalitet, utryghed, ringere sundhed, negativ social arv, lavere fritidsdeltagelse, normbrydende gadeadfærd mv. Der er evidens for, at en fokuseret indsats virker, når vi bystrategisk arbejder med det rette miks af sociale og fysiske indsatser.

"Hvis vi for alvor skal gøre op med en opdelt by og ændre de udsatte byområders skæbne, skal vi samtidigt igangsætte og styrke forskellige indsatser i et helhedsorienteret blik på de udsatte byområder."

Politik for Udsatte Byområder, vedtaget af Borgerrepræsentationen i juni 2017

Mange københavnere er gode til at deltage i debatten om byens udvikling, men i de udsatte byområder spiller Områdefornyelsen en særlig rolle i at forstærke lokale stemmer og involvere de tavse.

"Beboerne i de udsatte byområder skal i job og uddannelse og skal opleve sig som anerkendte og ligeværdige dele af fællesskabet gennem et styrket medborgerskab. Det kræver nogle gange, at vi gør en ekstra indsats i de udsatte byområder – at vi stiller byen lige ved at dosere indsatserne forskelligt."

Politik for Udsatte Byområder, vedtaget af Borgerrepræsentationen i juni 2017

KVARTERPLANEN: Ophæng og ejerskab til Områdefornyelsen

I Områdefornyelserne sker udmøntningen af Politik for Udsatte Byområder gennem Kvarterplanen. Den vedtages af Borgerrepræsentationen på baggrund af en bred lokal borgerinddragelsesproces og indeholder bl.a. Områdefornyelsens vision, projekter og budget. Den sætter rammen for dialogen med borgerne og uddelegerer beslutningskompetence til realisering af kvarterplanen til sekretariat og styregruppe. Kvarterplanen fungerer som strategisk pejlemærke, konkret projekt-

plan og økonomisk disponering for styregruppen. Kvarterplanen for Områdefornyelse Nordvest er et resultat af en række borgermøder, der blev afholdt i kvarteret i 2016, som svarede på spørgsmål som, Hvordan er det at bo i Nordvest?, Hvad er kvarterets kvaliteter og udfordringer, og hvordan ser drømmen om en hverdag i Nordvest ud? Du kan se, hvilke projekter, der blev vedtaget i kvarterplanen på s. 16. Her kan du også se, hvordan projekterne blev realiseret.

STYREGRUPPEN: en arena for samskabelse om lokale udfordringer

Formålet med Områdefornyelsen er at sætte gang i en positiv udvikling i et udsat byområde, og styregruppen er den arena, hvor alle kvarterplanens projekter igangsættes i et samarbejde mellem forskellige aktører. I Områdefornyelse Nordvest har der fx siddet repræsentanter fra lokale almene og private boligforeninger, fra erhvervslivet og fra centrale dele af kommunens forvaltninger. Samskabelsen af de lokale løsninger starter her, inden den bevæger sig videre ud i kvarteret gennem arbejdsgrupper og daglig involvering af lokale borgere, foreninger, virksomheder med mere. Når vi samarbejder med lokale, er vi særligt opmærksomme på at tage kontakt til dem, der normalt er tavse. I styregrupper, arbejdsgrupper og i dialogen på gaden tror vi på, at alle stemmer har noget vigtigt at byde ind med. Både børnene og deres travle forældre, de ældre beboere og dem på bænken. Vi klæder fx borgerne på til at indgå i dialog og sparer med dem om deres dags-ordner. Styregruppen for Områdefornyelse Nordvest satte i efteråret 2020 ord på, hvilket udbytte Områdefornyelsens arbejde har givet dem selv og deres kvarter:

- Viden om kommunale processer
- Øget handlekraft og ny selvforståelse
- Større viden om Nordvest
- Politisk opmærksomhed på lokale sager
- Nye byrum og udtryksformer, som giver nye fortællinger om et udsat byområde.

"Områdefornyelsen har givet os mulighed for at tænke ud af boksen: Man kan ikke bare være en lukket institution i et lokalområde. Før havde vi åbent fra 12-22, så havde vi gjort vores arbejde. Vi har ændret hele vores måde at tænke og gøre tingene på."

Leder af lokal ungdomsklub i
Nordvest

FAKTA

Områdefornyelserne - et redskab til at løfte udsatte byområder

Københavns Kommune igangsætter i gennemsnit hvert år en Områdefornyelse i et udsat byområde. Områdefornyelserne er en 5-årig helhedsorienteret indsats i et geografisk afgrænset område. Indsatsen består af en række fysiske, kulturelle og sociale projekter. Hvilke projekter, der skal gennemføres i et område, afhænger af de lokale behov. Områdefornyelsens projekter besluttet og realiseres i et forpligtende samarbejde med borgere, erhvervsdrivende og andre aktører i området. Det gensidige kendskab og samarbejde mellem lokalområdet og kommunen betyder, at løsningerne bliver forankret både lokalt og i den kommunale drift, så de fortsat har effekt, når Områdefornyelsen stopper.

Fra kvarterplan til færdige projekter

Her kan du læse mere om, hvad det er for udfordringer, vi har samarbejdet om i Nordvest. Vi har inkorporeret mange og komplekse dagsordener i de færdige projekter, og det betyder også, at nogle projekter har forandret sig over tid.

Nordvest er et af Københavns seks udsatte byområder. Det er kendetegnet ved komplekse sociale og fysiske udfordringer. Fx har området det gennemsnitligt laveste indkomstniveau i København, og beskæftigelsesfrekvensen og uddannelsesgraden er væsentligt under byens gennemsnit. Der bor mange sårbare børn og unge, og Nordvest er et af de kvarterer i København, hvor der bruges flest ressourcer på enkeltstående udsatte børnefamilier. Utrygheden har i mange år ligget højere end gennemsnittet for København. Kvarteret præges af små og mindre boliger og er lukket inde af tungt trafikerede veje, der er svære at krydse for fodgængere. Forbindelserne til den omkringliggende by er dårlige, og offentligt tilgængelige byrum ligger ofte ubenyttede hen, fordi de i deres indretning ikke inviterer til ophold og aktivitet.

Samtidig er Nordvest et kvarter i hastig udvikling. Der er flere visionære planer for kvarteret, og der forventes investeringer for omkring en milliard kroner i kvarteret frem til 2023. Derudover er Områdefornyelsen blevet gennemført i en periode, hvor der har været investeringer for 100 millioner kroner i klimatilpasning og 240 millioner kroner i vejgenopretning i og omkring kvarteret. Områdefornyelsen har haft til opgave at fremme og koordinere disse indsatser og planer lokalt.

"Nordvest er både det velplanlagte boligkvarter i nord og det selvgroede industri kvarter i syd. Vi skal understøtte kvaliteterne i begge områder og etablere nye mødesteder, bedre forbindelser og endnu stærkere fællesskaber, der samler kvarteret og styrker dets sammenhængskraft."

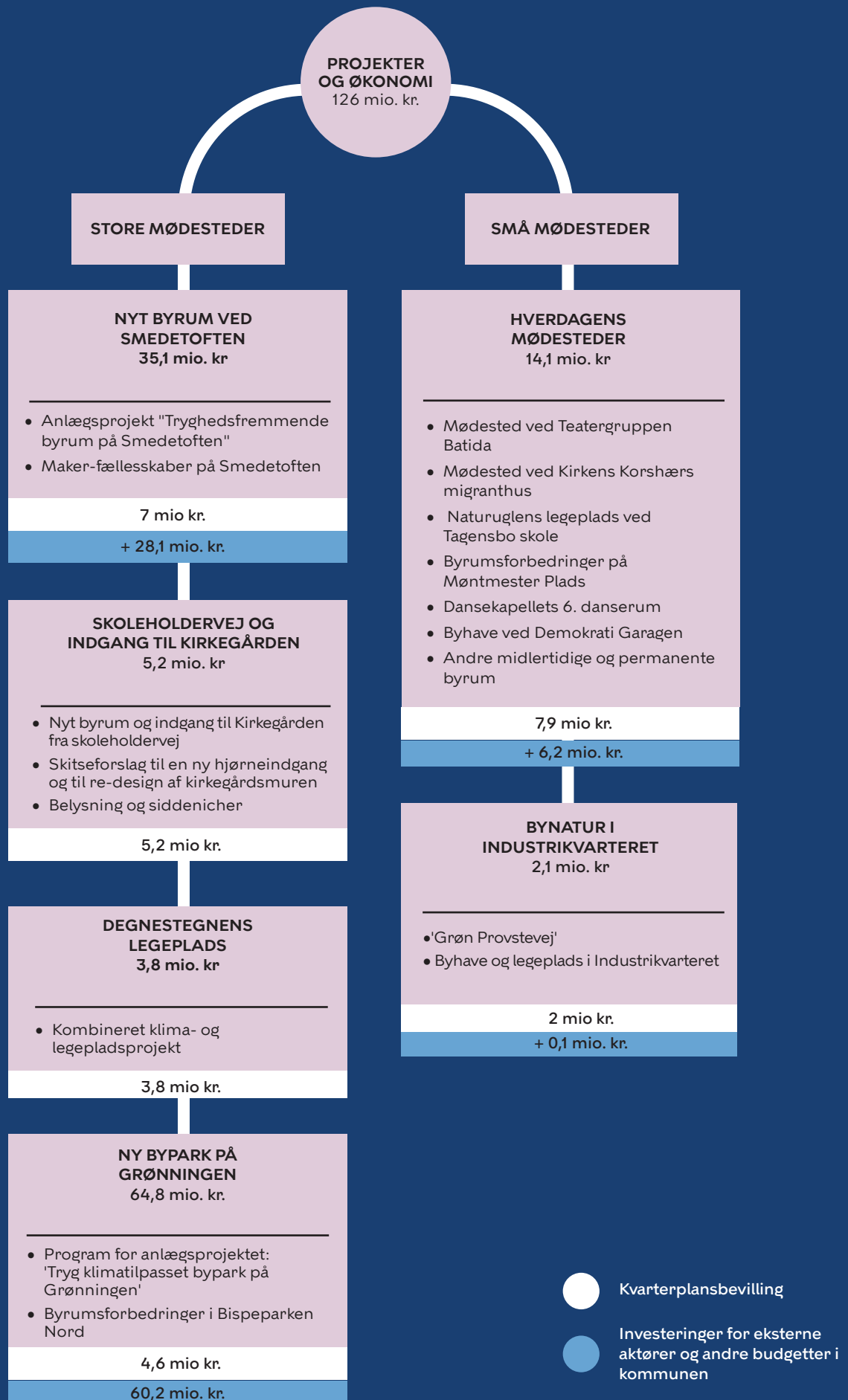
Visionen for Områdefornyelse Nordvest, fra Kvarterplanen 2016-2021

Vi ved, at vi med en indsats, der varer 6 år, ikke kan løse alle udfordringerne. Vi har i stedet arbejdet på at sætte en positiv udvikling i gang, skabe trygge byrum, robuste netværk og stærke fællesskaber, som gør, at kvarterenes beboere og lokale og kommunale organisationer står bedre rustet til at tage aktivt del i udviklingen af deres lokalsamfund, når Områdefornyelsen afsluttes.

OVERBLIK OVER PROJEKTERNES UDVIKLING

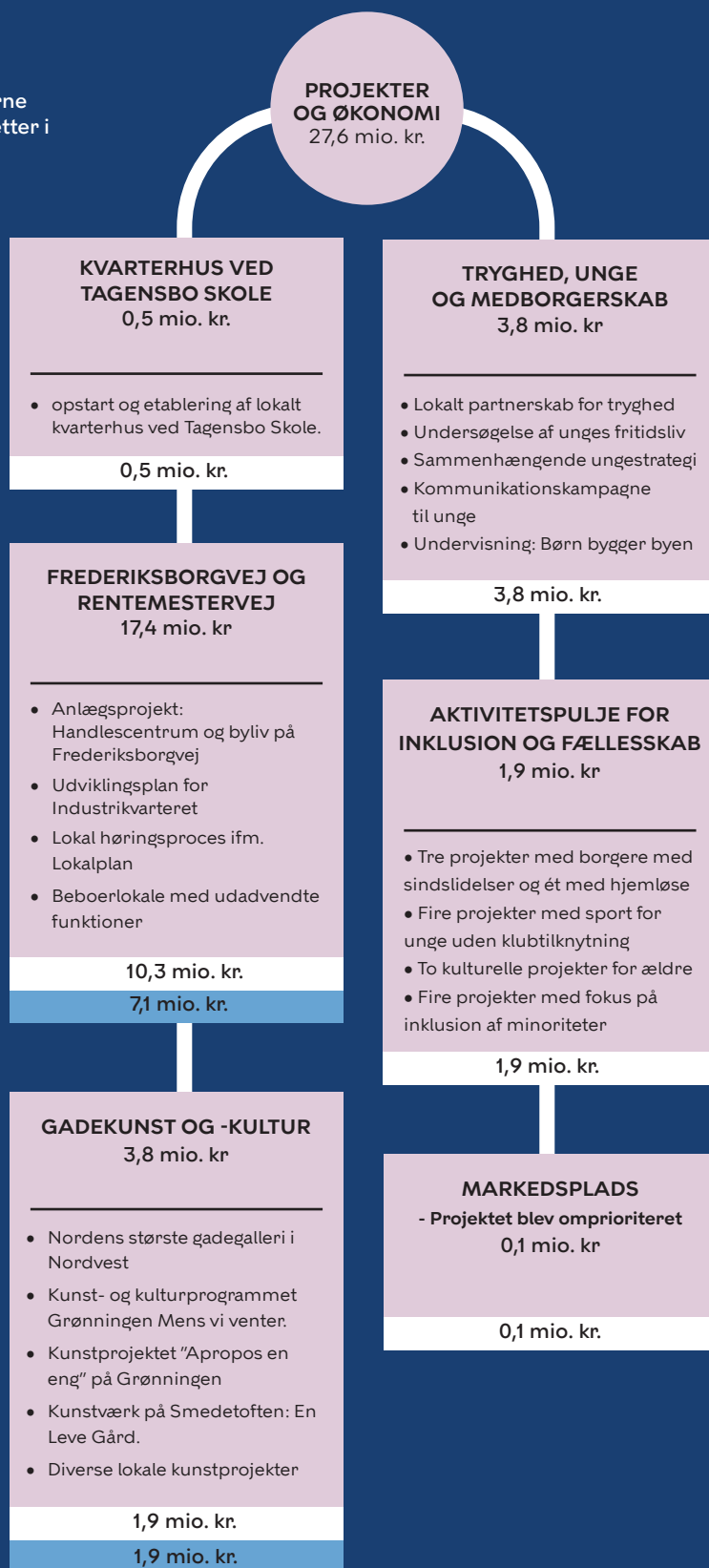
Borgernes behov og ønsker for kvarteret blev beskrevet i Kvarterplanen i 2016. Den blev opdelt i tre temaer, der afspejler samtalerne om hverdagslivet i Nordvest: Her mødes vi, Her bor vi, og Her skaber vi. I visualiseringerne her kan du se, hvad Områdefornyelsen leverede i de enkelte projekter. Du kan også se, hvordan den oprindelige økonomi voksede undervejs i kraft af de eksterne investeringer, og hvordan nogle projekter forsvandt, fordi styregruppen omdisponerede undervejs for at skabe mest mulig værdi for pengene. Der blev afsat 60 millioner kroner til Områdefornyelsen i 2016-2021. Projekternes økonomi voksede i alt med 193,2 mio. kr. blandt andet på grund af de mange eksterne investeringer, som Områdefornyelsen tiltrak. I projektopslagene på side 18-69 kan du læse mere om detaljerne i de enkelte projekter, og hvordan de ændrede sig.

HER MØDES VI

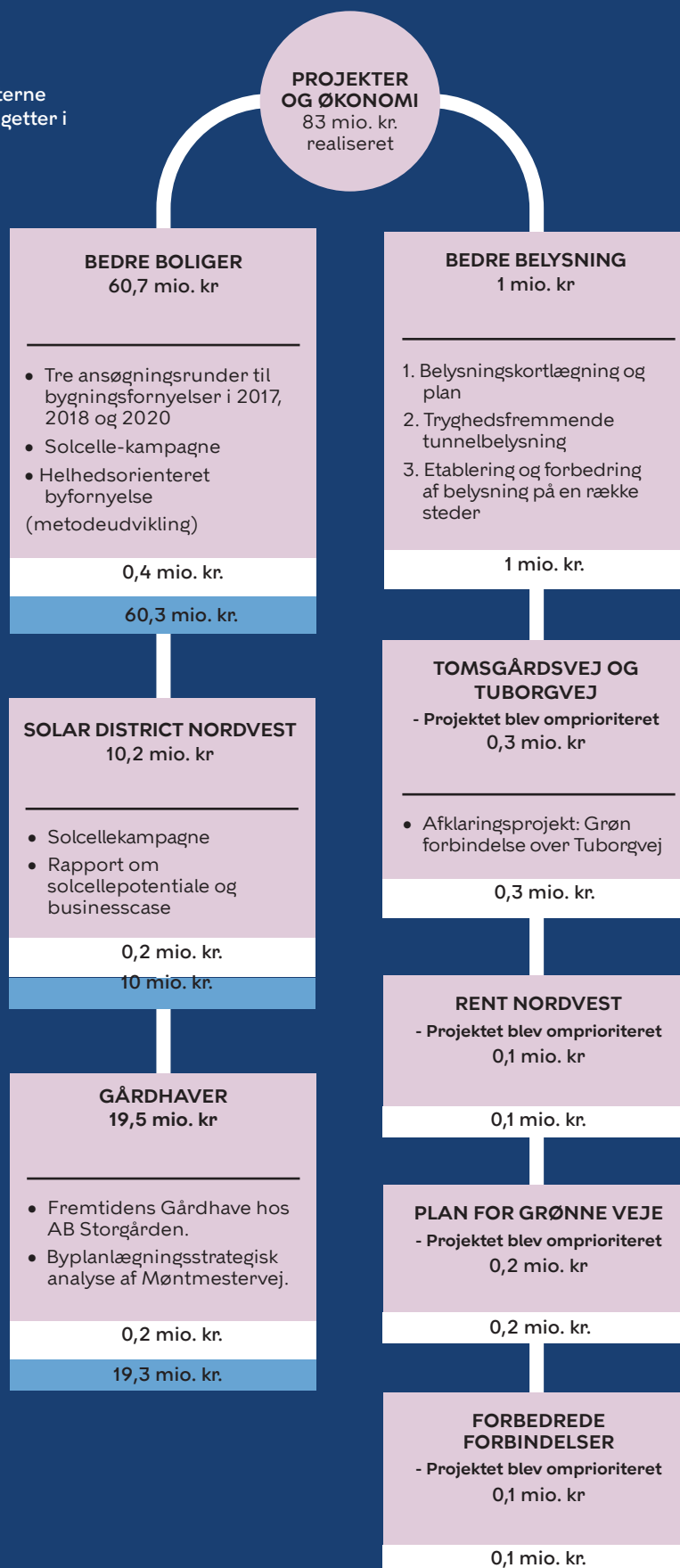
HER SKABER VI

- Kvarterplansbevilling
- Investeringer for eksterne aktører og andre budgetter i kommunen

HER BOR VI

- Kvarterplansbevilling
- Investeringer for eksterne aktører og andre budgetter i kommunen

HER MØDES VI: STORE MØDESTEDER

Nyt byrum ved Smedetoften

En indbydende plads med en lysende ring, et iøjnefaldende kunstværk og et makerværksted for alle inviterer nu hele kvarteret til samvær på tværs af aldre på et sted, som før var slidt og utrygt.

BAGGRUND

Bygningerne på Smedetoften 12 og 14 har i mange år dannet ramme om arbejdet med at etablere et godt klubmiljø for unge i Nordvest. Men Ungdomsklubbens 5800 kvadratmeter store udeareal ved Smedetoften 12 og 14 var præget af utryghed og mørke. Høje mure holdt kvarteret ude, og det slidte og asfalterede gårdanlæg med manglende belysning bød på hashsalg og jævnlige besøg fra politiet. Unge drenge nævnte uafhængigt af hinanden, at de oplevede at blive kigget mistænkeligt på af naboer, som havde svært ved skelne utryghedsskabende unge fra fredelige unge.

De unge omkring klubben kom med i arbejdsgruppen fra start og italesatte et vigtigt ønske: De ønskede sig en plads – ikke kun for de unge – men for hele kvarteret. Derfor skiftede projektet kurs fra at være et ungeprojekt til, at arbejdsgruppen kom til at bestå af unge, naboer og lokalområdet omkring Smedetoften. Områdefornyelsens opgave blev at facilitere modningen af et fælles projekt om en plads for hele kvarteret.

DET HAR OMRÅDEFORNYElsen LEVERET

- Anlægsprojekt 'Tryghedsfremmende byrum på Smedetoften'
- Maker-fællesskaber på Smedetoften (3-årigt udviklingsprojekt)
- Kunstværket: En Leve Gård ved Milena Bonifacini.

Med et nyt torv foran Ungekulturhuset på Smedetoften har kvarteret fået et 'udendørs teenageværelse', der bindes sammen af en lyseblå svævende glorie, som når det er tændt i mørke fungerer som et vartegn for både klubben, kvarteret og København. Muren er revet ned og kunstprojektet, En legegård, af Milena Bonifacini inviterer gående på Smedetoften inden for på den nye plads, som også består af et makerværksted.

På et tidspunkt hvor bandekonflikten var på sit højeste, og strækningen på Smedetoften var ramme for megen uro, arrangerede klubben bygge- og hyggearrangementer, hvor unge kunne bygge. Boremaskinen og det kreative miljø appellerede til de unge – det holdt dem

i klubben om dagen, og på den måde væk fra gadens bandekonfliktfyldte område.

Det var med det billede i hovedet, at det blev besluttet, at der skulle søges om penge til Villumfonden, og der blev formuleret en vision for Smedetoften, der skulle være et ungested med en maker-profil. Da der kom bevilling til makerprojektet gik områdefornyelsen ind i arbejdet om at understøtte ungdomsklubbens nye profil og organiseringen af dette. Områdefornyelsen har i udviklingen af projektet været med i maskinrummet, og klubben har derudover inviteret en lokal forening ind i de nye maker-lokaler og i planlægningen af makeraktiviteter på tværs af klubben og lokalområdet.

FØR

EFTER

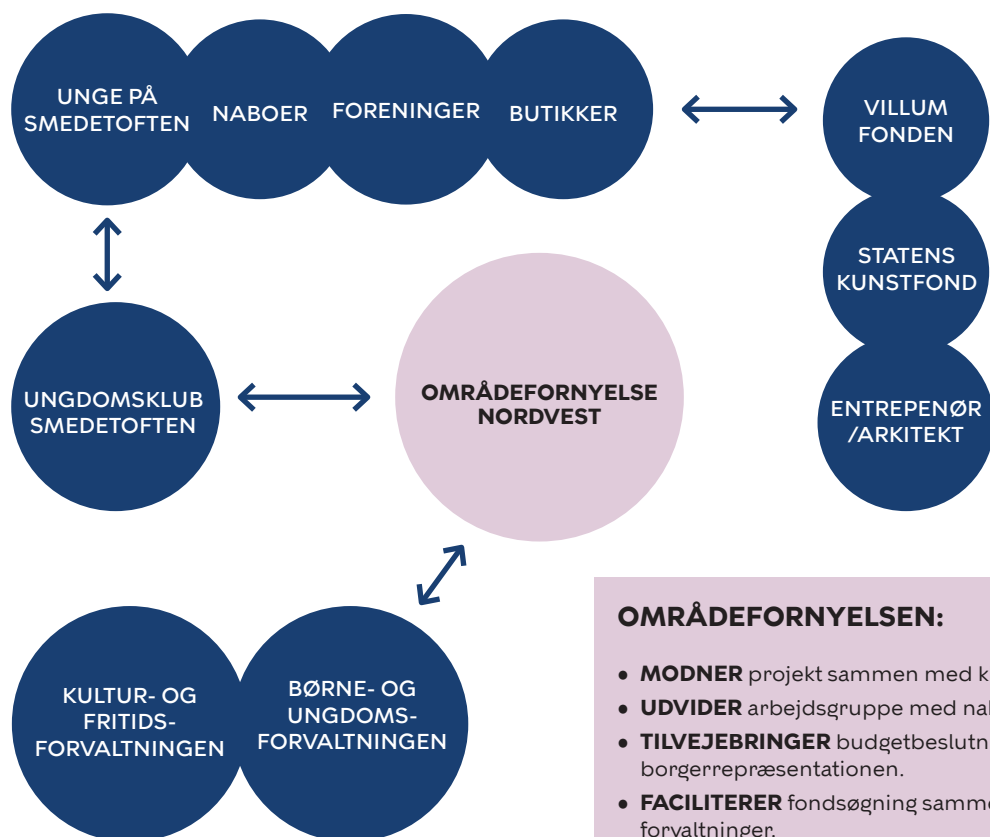
PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	35.055.000 kr.
Kvarterplansmidler	7.000.000 kr.
Eksterne investeringer	
Budgetaftale for Københavns Kommune 2018	12.300.000 kr.
Københavns Ejendomme	1.000.000 kr.
Villum Fonden	4.755.000 kr.
Forsøgsordning (BUF)	10.000.000 kr.
I alt eksterne investeringer	28.055.000 kr.

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE

Byrummet på Smedetoften er på nogen måder et klassisk områdefornyelsesprojekt, hvor Områdefornyelsen har udviklet et program for et anlægsprojekt sammen med styregruppen og en lokal arbejdsgruppe. Det traditionelle er, at Områdefornyelsen har modnet et samlet flerstrengt tiltag for pladsen og Ungdomsklubben ved at koble anlægget af Kunstværket, Makerværkstedet og selve pladsen med en pædagogisk vision om et attraktivt klubmiljø og en lokal vision om, at naboer og unge skal møde hinanden i øjenhøjde. Tiltaget er samtidig understøttet af Områdefornyelsens arbejde med den fælles tværgående ungestrategi.

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE: SMEDETOFTEN

OMRÅDEFORNYELSEN:

- **MODNER** projekt sammen med klubben og de unge.
- **UDVIDER** arbejdsgruppe med naboer og butikker
- **TILVEJEBRINGER** budgetbeslutning i borgerrepræsentationen.
- **FACILITERER** fondsøgning sammen med andre forvaltninger.
- **FORANKRER** byrummet med inddragende anlægskommunikation.
- **KOBLER** arbejdet med en fælles lokal ungestrategi på.

TIDSLINJE: HVEM BLEV INDDRAGET HVORNÅR?

HVEM HAR STAFETTEN OMKRING SMEDETOFTEN NU?

- Ungdomsklubben på Smedetoften har ansvaret for den daglige drift af pladsen.
- Fablab Nordvest danner ramme om byggeaktiviteter for hele kvarteret.
- Omkringliggende naboejendomme er blevet inviteret ind i et bruger- og nabonetværk, der følger den første tid på pladsen. Netværket mødes to gange årligt, og ungdomsklubben inviterer ind til de første to møder. Netværket vil drøfte fremtidige arrangementer, eventuelle konflikter samt en husorden for ophold.

SUCCESKRITERIER

2020: Der er skabt et sammenhængende byrum på Smedetoften

Det nye byrum på Smedetoften blev taget i brug i december 2020.

2021: 50 % af de adspurgte oplever, at trygheden er steget

Der er sket en stigning på 46,8 procent i andelen af beboere, der oplever Smedetoften som et meget trygt eller trygt sted i 2021 ift. 2016 i spørgeskemaundersøgelserne. Samtidigt er andelen af beboere, der svarer, at det er meget utrygt, faldet fra 14% til 4%. Der kan ikke svares direkte på succeskriteriet, men tallene viser, at der er sket et stort tryghedsløft på Smedetoften.

HER MØDES VI: STORE MØDESTEDER

Skoleholdervej og indgange til kirkegården

En mørk og utryg strækning er omdannet til en stemningsfuld plads med en særlig pejsestuestemning, som får flere mennesker i alle aldre til slå vejen forbi kirkegården og sige hej til naboen.

BAGGRUND

Bispebjerg Kirkegård blev anlagt i 1903 som en af Københavns nye store begravelsespladser. Muren mod Skoleholdervej virker både som et vartegn for området og som en dominerende barriere for adgangen ind til kirkegården. Den oprindelige karruselindgang i et lille hul i muren gjorde det svært for besøgende med rollatorer, barnevogne, hundeluftere eller kørestole at besøge den smukke kirkegård. Muren var ikke belyst om aften, og mange beboere oplevede derfor denne side af Skoleholdervej som mørk og utryg. Der har i perioder været tilbagevendende problemer med salg af stoffer i området omkring indgangen. Samtidig har den historiske mur om kirkegården længe stået og faldet sammen. Opgaven var at skabe et trygt og inviterende byrum med en ny indgang til Bispebjerg Kirkegård, der viser respekt for kirkegårdens funktion som begravelsessted og samtidig forbedrer københavnernes mulighed for at opleve kirkegårdens bynatur og rekreative arealer. Projektet spiller ind i Københavns Kommunes overordnede målsætning om, at Københavns kirkegårde fremover skal udgøre en mere aktiv del af københavnernes rekreative liv, hvor den rekreative brug sker med respekt for stedets primære funktion som begravelsesplads.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

- Nyt byrum og indgang til Kirkegården fra Skoleholdervej
- Skitseforslag til en ny hjørneindgang og skitseforslag til re-design af kirkegårdsmuren
- Midler til belysning og siddenicher langs kirkegårdsmuren ifm. renovering af kirkegårdsmuren.

I december 2020 blev en ny indgang til Bispebjerg Kirkegård åbnet. Undervejs i projektet viste muren sig at være i dårligere stand end først antaget, og det skabte et vindue til også at arbejde med belysning og siddenicher langs muren, der understøtter den nye tryghedsskabende indgang. Der er nu skabt en stemningsfuld plads, hvor lyssætningen skifter hen over året og giver en særlig pejsestuemstemning, som maner til fordybelse og gør området imødekomende og trygt i de mørke timer.

FØR

EFTER

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	5.195.000 kr.
Kvarterplansmidler	5.195.000 kr.

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE

Områdefornyelsen har sammensat og koordineret output fra den lokale arbejdsgruppe, som har bidraget med en lokal stemme ind i anlægsenhedens og rådgivernes projektudvikling, hvor også Kirkegårdens lokale personale har spillet en nøglerolle ift. til at give input til projektet.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Byrumsforvalteren i Teknik- og Miljøforvaltningen står for den daglige drift.

SUCCESKRITERIER

2018: Der er lavet et program for udvikling af et samlet og aktivt byrum på Skoleholdervej og kilerne

Arbejdsgruppen for projektet godkendte program for byrummet den 15. maj 2018.

2021: Der er etableret et nyt byrum og indgang til Kirkegården fra Skoleholdervej og rejst midler til endnu en indgang til kirkegården

I januar 2021 stod byrummet med den nye indgang til kirkegården ved Skoleholdervej klar til brug. Der er tilmed afsat midler til etablering og drift af en ny indgang på hjørnet ved Frederiksborgvej og Skoleholdervej.

2021: 50 % af de adspurgte naboer oplever området som mere grønt og aktivt

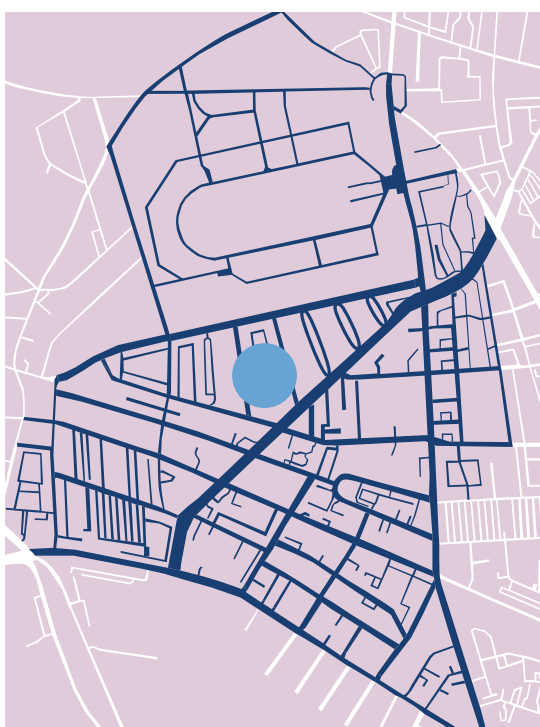
Der kan i spørgeskemaundersøgelsen i 2016 og 2021 spores en mindre fremgang blandt beboere, der opfatter kvarteret som grønt i meget høj eller høj grad. Omvendt er der også en lille tilvækst i andelen af beboere, der svarer, at de i mindre grad eller slet ikke opfatter kvarteret som grønt. Samlet set er der ikke 50 %, der oplever kvarteret mere grønt.

HER MØDES VI: STORE MØDESTEDER

Degnestavnens Legeplads

Degnestavnens Legeplads har fået et betydeligt løft med nye legeredskaber, som styrker den som en nerve for fællesskab på tværs af sociale lag, kulturer og aldersgrupper i et udsat byområde.

BAGGRUND

Degnestavnens Legeplads har en helt særlig plads i kvarteret nord for Tomsgårdsvej – et udsat område i byen, hvor børn ikke altid er ledsaget af voksne på legepladsen. Den har siden 1950'erne været bemandet af kommunale pædagoger, som med åbne arme har inviteret kvarterets børn og unge ind til leg. I dag fungerer legepladsen som et supplement til de klubtilbud, som ikke alle børn og unge benytter sig af. Den er stadig populær, men er også blevet slidt efter mange års brug. Degnestavnen er en del af et stort skybrudsprojekt, som skal realiseres i 2024. Den skal omdannes til at kunne rumme store mængder regnvand i tilfælde af skybrud. Samtidig danner legepladsen ramme om, at flere brugergrupper kan mødes på tværs af sociale lag, kulturer og aldersgrupper og indgå i fællesskaber i et udsat byområde. De mange forskellige brugergrupper optræder ofte samtidig i forskellig leg, spil og samvær. Lokale øldrikkere holder til i det nordlige hjørne, og familier og unge fra de nærmeste lejlighedsbebyggelser bruger ofte legepladsen som en forlængelse af små lejligheder. Samtidig har nogle lokale daginstitutioner kun få kvadratmeter udeareal og bruger derfor legepladsen til udeaktiviteter i dagtimerne.

DET HAR OMRÅDEFORNYElsen LEVERET

- Nye legeredskaber på nedslidt lokal legeplads
- Brugeranalyser og borgerinddragelse ifm. opstart af skybrudsprojekt.
- 1 mio. kr. til byrumsforbedringer ifm. det kommende skybrudsprojekt

Områdefornyelsen har bygget bro mellem et teknisk skybrudsprojekt og et socialt behov for at løfte legepladsen til en standard, der svarer til resten af København, samtidig med at dens særligt brogede univers blev bevaret. I sommeren 2021 har den fået et betydeligt løft og bibeholdt sin multifunktionalitet, hvor små som store kan udfolde fantasien, udfordre sanser og motorik, og hvor kvarterets unge mødes til fodbold, basketball og med et skateboard under armen. Som en del af skybrudsprojektet vil legepladsen også få nye indgangspartier og forarealer, som opfylder kvarterets ønske om en mere inviterende indgang.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	3.841.000 kr.
Kvarterplansmidler	3.841.000 kr.

OMRÅDEFORNYElsENS ROLLE

Områdefornyelsen har fungeret som en slags oversætter og ambassadør for legepladsens lokale behov i et stort skybrudsprojekt ved bl.a. at kortlægge og formidle legepladsens brug.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Projektledelsen for skybrudsprojektet i Klimatilpasning i Teknik- og Miljøforvaltningen planlægger at etablere en lokal følgegruppe af naboer, lokaludvalg og andre

interesserede til at følge udviklingen af skybrudsprojektet, som fortsætter i Teknik- og Miljøforvaltningen indtil 2024. Børne- og Ungdomsforvaltningen står for bemanding af legepladsen, og der arbejdes på en organisering af naboer og familier omkring legepladsen.

SUCCESKRITERIER

2021: Byrummet omkring Degnestavnen er aktiveret og supplerer legepladsens aktive liv

Degnestavnens Legeplads er blevet fornyet og opgraderet til ibrugtagning i juli 2021 samtidigt med, at der er tilføjet tryghedsskabende belysning ved Likørstien langs legepladsens nordlige ende. Med skybrudsprojektet får legepladsen yderligere et løft.

2021: 30 % flere børnefamilier bruger legepladsen og forældrene bidrager med naturligt opsyn

Der er ikke gennemført en baseline-måling på andelen af børnefamilier, der bruger legeplads i 2016, hvorfor det ikke er muligt at måle på kriteriet. Fornyelsen af legepladsen har gjort den mere attraktiv til ophold også for forældre. Det ses bl.a. ved, at foreningen Forældrenes Børneklub tager ejerskab til legepladsen og planlægger at bruge den til tilbagevendende aktiviteter.

TIDSLINJE: HVEM BLEV INDDRAGET HVORNÅR?

HER MØDES VI: STORE MØDESTEDER

Ny lokal kvarterpark på Grønningen

Med kunst som katalysator har Områdefornyelsen udviklet kvarterets tilhørsforhold til et stort, uberørt og utrygt sted. Fremtidens Grønningen skal blive et af kvarterets mødesteder, hvor børn, unge, familier og ældre føler sig hjemme og slår sig ned.

BAGGRUND

Grønningen er anlagt i 1940'erne af den anerkendte landskabsarkitekt C. Th. Sørensen. Den strækker sig fra Hovmestervej i syd til Bispeparken i nord som en lang grønning mellem de almene boligbyggerier. Når man står i bunden ved Tagensbo skole, kan man se i en lige linje til Grundtvigs Kirke over Grønningens 24.000 kvadratmeters bakkede forløb.

I dag er der næsten ingen, der bruger Grønningen. Der er meget få opholdsmuligheder eller legeaktiviteter, og man kan nemt blive i tvivl om, om det er en del af nogens baghave, eller om man godt må bruge arealet. Flere følte sig ved projektets start meget utrygge i området og havde ikke lyst til at sende deres børn ned og lege. Det blev hurtigt tydeligt, at der var meget få borgere, som følte et egentligt ejerskab til stedet eller havde en holdning til, hvad der skulle ske – det var bare en grøn kile, som i en del år har været brugt som fast sted for hashhandel, når dealere blev skubbet væk fra skolegården eller Frederiksborgvej.

Samtidig er Grønningen en del af Københavns Kommunes Klimatilpasningsplan og skal tilbageholde store mængder regnvand ved skybrud. Denne omdannelse af parken gav mulighed for at samtænke et skybrudsprojekt med en ny park for fællesskab, leg og motion i et tætbeholdt og udsat boligområde.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

- Program for anlægsprojektet: Tryk klimatilpasset bypark på Grønningen
- Lokal borgerinddragelse gennem kunstprojekter i projekteringsfasen af skybrudsprojektet
- Byrumsforbedringer i Bispeparken Nord, som skaber sammenhæng til Grønningen

Med kunst som katalysator har Områdefornyelsen arbejdet på at udvikle kvarterets tilhørsforhold til et stort, uberørt og konfliktpræget sted. Fremtidens Grønning skal blive et af kvarterets mødesteder, hvor børn, unge, familier og ældre føler sig hjemme og slår sig ned. Samtidig skal parken kunne modtage og forsinke store mængder vand ved voldsomme regnskyl. Områdefornyelsen har lavet seks kultur- og kunstbegivenheder for at undersøge potentialet i parken: Danse-aftener, kulturfestival, og Middag på græs, som nu er en årligt tilbagevendende tradition for kvarterpicnic, der

bæres videre af Tagensbo Skole. Gennem den slags aktiviteter er naboer kommet tættere på hinanden, og sammen med Områdefornyelsen kommet tættere på at kunne udvikle en plan for Grønningen. Som led i arbejdet med ejerskab og relationer indgik vi samarbejde med Statens Kunstfond om et kunstprojekt med Kerstin Bergendal. Ved hjælp af en række videoportrætter kortlagde hun beboernes levede erfaringer, behov og ønsker til det fremtidige sociale liv i og omkring parken. Se mere om Områdefornyelsens arbejde med kunst i opslaget om Gadekunst og Kultur på side 48.

FØR

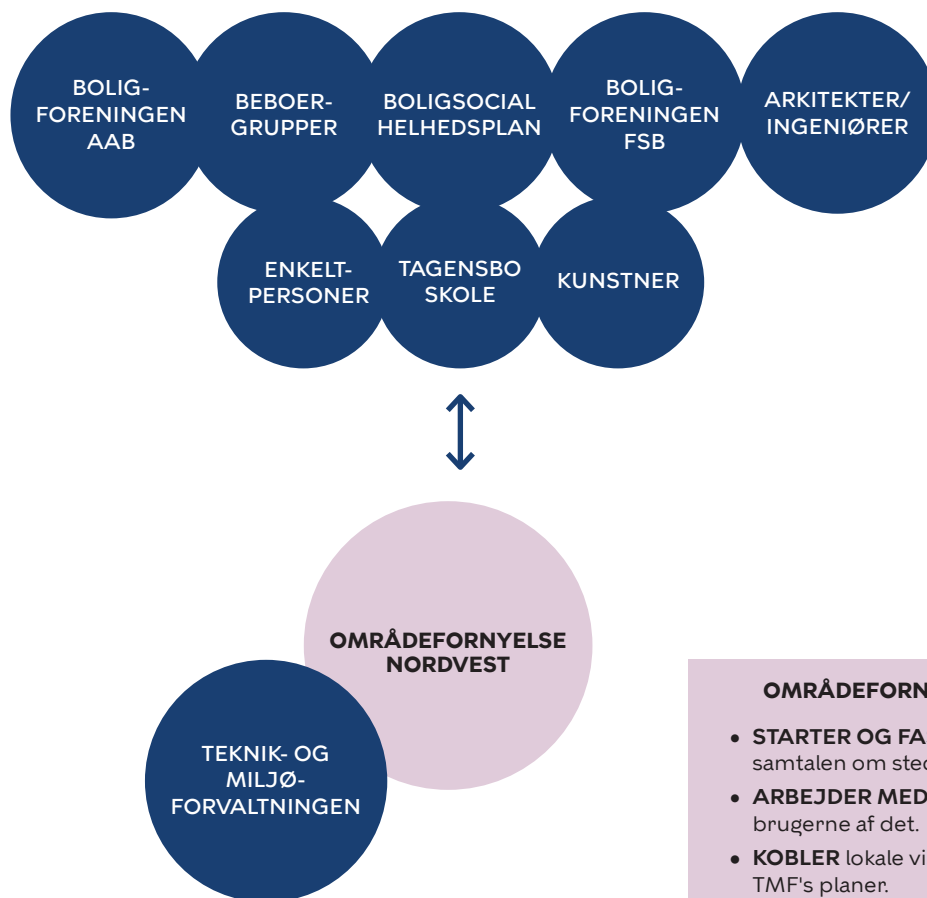
EFTER

Illustration udarbejdet af SLA

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	64.758.000 kr.
Kvarterplansmidler	4.558.000 kr.
Eksterne investeringer	
Budgetaftale for Københavns Kommune 2019	27.700.000 kr.
HOFOR midler	32.500.000 kr.
I alt eksterne investeringer	60.200.000 kr.

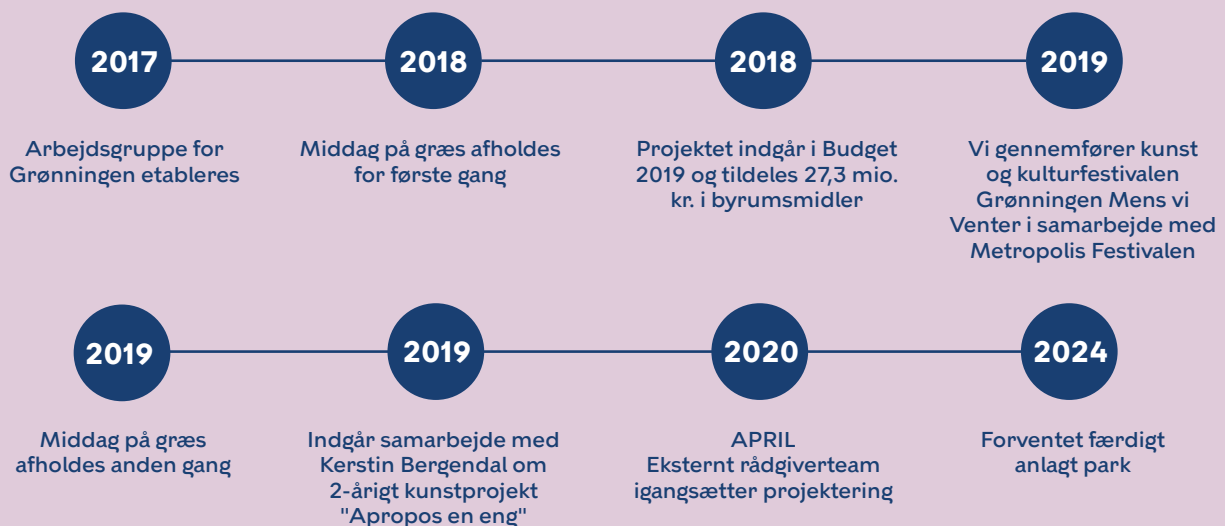
OMF'S ROLLE: GRØNNINGEN

OMRÅDEFORNYElsen:

- **STARTER OG FASTHOLDER** samtalen om stedet.
- **ARBEJDER MED** stedet og brugerne af det.
- **KOBLER** lokale visioner med TMF's planer.
- **SIKRER SAMMENHÆNGENDE** projekt på tværs af matrikler.

TIDSLINJE: HVEM BLEV INDDRAGET HVORNÅR?

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE

Områdefornyelsen rolle har dels været at sikre sammenhæng i samtaler og projekter på tværs af matrikler, organisationer og beboere og dels at facilitere den konkrete udformning af parken i samarbejde med en arbejdsgruppe, Klimatilpasning i Teknik- og Miljøforvaltningen samt eksterne rådgivere.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Projektet er fortsat i projekteringsfasen og styres i Klimatilpasning i Teknik- og Miljøforvaltningen. Arbejdet med forankring af den nye park og koblingen til kvarterhuset på Tagensbo skole forventes at fortsætte i Områdefornyelse Bispebjerg Bakke.

SUCCESKRITERIER

2019: Der er udviklet et program for Grønningen med opbakning fra 70 % af de adspurgte borgere

Programmet blev enstemmigt vedtaget af arbejdsgruppen for Grønningenprojektet i 2019.

2021: Ved en bylivstælling er ophold og aktivitet steget med 60 % siden 2016

Spørgeskemaundersøgelserne viser, at der er en fremgang i beboere, der svarer, at de bruger Grønningen dagligt, ugentligt eller månedligt i 2021 ift. 2016, men stigningen svarer ikke til 60%. Projektet er dog ikke anlagt endnu, og derfor kan succeskriteriet ikke endeligt vurderes.

HER MØDES VI: SMÅ MØDESTEDER

Hverdagens små mødesteder

Med få midler er der skabt flere mindre byrum, som skaber stor værdi for kvarteret med deres egne lokale præg og forankring. Det har givet synlige løft i kvarteret, fx ved Teatret Batida, og på Møntmester Plads.

BAGGRUND

Tanken om at skabe mødesteder til hverdagslivet i Nordvest var en af grundstenene i kvarterplanen og havde høj prioritet blandt borgerne og Områdefornyelsens styregruppe. Målet var at understøtte det sociale kit, hverdagsliv og netværk i kvarteret med borgerdrevne byrum og mødesteder.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

Hverdagens Mødesteder har været en pulje af mange forskellige større og mindre byrumsprojekter, få midlertidige og flere permanente projekter:

1. Mødested ved Teateret Batida på Rentemestervej (2021)
2. Mødested ved Kirkens Korshærs migranthus på Kæmnervej (2018)
3. Midlertidigt Grønt byrum/mødested på Glasvej
4. Naturuglens legeplads ved Tagensbo skole (2018)
5. Forplads ved Smedetofte (2020)
6. Byrumsforbedringer på Møntmester Plads (2021)
7. Dansekapellet – det sjette sanserum og naboernes mødested (2021)
8. Byhave ved Demokrati Garage, Rentemestervej 57 (forventes etableret i 2021)

Med puljemidlerne i Hverdagens mødesteder har kvarterets borgere fået mulighed for at skabe deres egne små mødesteder med deres egen lokale forankring og eget lokale præg. Kirkens Korshærs projekt på Kæmnervej er eksempel på et projekt, som skabte solid lokal forankring, fordi det både involverede brugerne/de hjemløse og naboerne til stedet. Deres samarbejde om et fælles projekt skabte bedre dialog mellem brugere og naboerne.

Et andet eksempel er istandsættelsen af Dansekapellets gård med opholdsmøbler og dansescene. Det har forankret Dansekapellet som det lokale samlings- og mø-

dested for dansere, motionister, naboer og publikum fra hele byen. Det nye uderum understøtter Dansekapellets egne initiativer for selv at invitere flere ind til aktiviteter i gården ved festivaler, pop-up-arrangementer og meget andet.

Nogle borgerdrevne projekter tog dog længere tid at gennemføre end forventet, og en del ansøgninger manglede lokal forankring eller kvalitet. Nogle af midlerne fra den 3,5 mio. store pulje blev derfor omdisponeret til strategisk udpegede mødesteder som Møntmester Plads og Frederiksborgvej.

FØR

EFTER

MØNTMESTER PLADS

Møntmester Plads har længe virket vindblæst og forladt og mest fungeret som en kedelig transitplads. De eneste opholdsmuligheder var to københavnerbænke, der stod på hver side af Nettos adgangsvej og skreg til hinanden. Kun om sommeren, når pladsens rækker af tempeltræer sprang ud, fik stedet lidt farve. I dag har Møntmester Plads fået flere opholdsmuligheder i form af røde bænke. De lige linjer, der før dominerede pladsens udtryk, er blevet opbrudt af

plantebede i organiske former med stauder og buske, og man har nu mulighed for at slå sig ned lidt tættere på hinanden pga. de nye siddemuligheder på kanten af bedene.

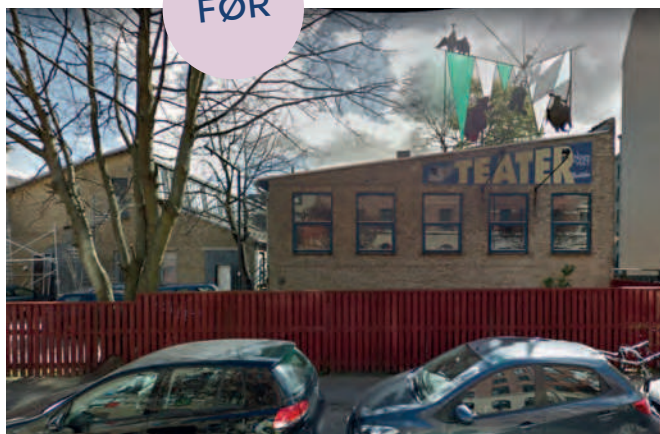
Pladsen har også fået aktivitetsmøbler, som børn og voksne morer sig med at vippe på. Det skaber nyt liv til pladsen og supplerer brugerne fra værestederne Valmuen og Stæren, som tidligere var de eneste, der satte sig.

NYT MØDESTED VED TEATRET BATIDA PÅ RENTEMESTERVEJ

Tidligere var gårdarealet foran teateret slidt, aflukket med et højt plankeværk og blev mest brugt som parkeringsplads. Det var ikke et indbydende ankomstareal for teaterets gæster. Nu er pladsen blevet åbnet op, har fået ny belægning, og det giver et løft til både Batida og Rentemestervej. Plankeværket er sænket, så arealet

åbner sig op ud til gaden, og forbipasserende kan stoppe op ved gården, få et pusterum eller måske gå på line. Med vimpler, farver og den sigende replik på facaden er det nu tydeligt for alle, at "der ligger et teater i Nordvest."

FØR

EFTER

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE I PROJEKTET

Områdefornyelsen har ageret sparringspartner for puljeprojekterne og kvalitetssikret, at de levede op til Områdefornyelsens mål om bl.a. bynatur, ophold og kunst på hverdagsmødestederne. Møntmester Plads har Områdefornyelsen udpeget som et sted, der havde brug for et løft og stået for projektledelsen sammen med resten af forvaltningen, mens istandsættelsen af Dansekapellet's gård, og det nye mødested ved Batida er eksempler på, hvordan Områdefornyelsen med sin tilstedeværelse som sparringspartner og med få midler har skabt borgerdrevne byrum, som giver stor værdi til kvarterets sociale sammenhængskraft.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Hver af de organisationer, der har fået tildelt puljemidler, står selv for driften af de nye mødesteder. Møntmester Plads driftes af Teknik- og Miljøforvaltningen.

SUCCESKRITERIER

2021: Ti byrum i kvarteret er blevet til lokale mødesteder eller har fået ny funktion

Samlet set er der etableret eller planlagt 11 byrum, som helt eller delvist er finansieret af midler fra Hverdagens Mødesteder.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	14.097.000 kr.
Kvarterplansmidler	7.874.000 kr.
Eksterne investeringer	
Teateret Batida (Realdania)	180.000 kr.
Naturuglens Legeplads (Bispebjerg Lokaludvalg)	23.000 kr.
Møntmester Plads (Bispebjerg Lokaludvalg)	70.000 kr.
Dansekapellet (Ny Carlsbergfondet, Bispebjerg Lokaludvalg, Kultur- og Fritidsudvalget, Københavns Kommune m.fl.)	3.550.000 kr.
Byhave ved Demokratigarage (Realdania og egenfinansiering)	2.400.000 kr.
I alt eksterne investeringer	6.223.000 kr.

HER MØDES VI: SMÅ MØDESTEDER

Bynatur i Industri kvarteret

Nye grønne oaser, der fremhæver Industri kvarterets forskelligartede funktioner, skal fremme biodiversiteten og give plads til at børn og voksen kan lege, slappe af og plante blomster.

BAGGRUND

PROVSTEVEJ

Provstevej var en lille vej med meget trafik. Parkering fyldte meget på gaden, som var præget af trafikalt kaos. Der var ikke meget bynatur - kun få sporadiske plantekasser på fortovsarealerne og mindre små opholdssteder. I en periode havde beboere taget den tomme grund NV-Autopark i brug og indrettet den som park. Da der i 2016 blev opført ungdomsboliger her, mistede området det eneste grønne åndehul til stor ærgrelse for mange.

LEGEPLADS I INDUSTRIKVARTERET

I dag er arealet ud for de forskelligartede boliger og bebyggelser ved Dortheavej 2 blot en grøn plæne med et enkelt bordbænkesæt. Arealet anvendes kun om sommeren, når vejret er godt, men der mangler natur, funktioner og muligheder for aktivitet og ophold. Her var en oplagt mulighed for at skabe sammenhæng mellem et privat boligområde og det omkringliggende industri kvarter. Området indeholder en vigtig lokal forbindelse gennem kvarteret for gående og cyklister.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

1. Grøn Provstevej er etableret i 2019
2. Legeplads i Industrikvarteret og byhave forventes ultimo 2021

GRØN PROVSTEVEJ

For at rette op på tabet af det grønne åndehul, NV-Auto-park, kom beboere på Provstevej til Områdefornyelsen med ønsket om at skabe et nyt grønt mødested. De nedsatte en arbejdsgruppe, som ønskede at lukke den lille og meget trafikerede vej af eller lave en lege- og opholdsgade. Dette blev desværre ikke godkendt af Politiet. Gruppen arbejdede derfor videre for at gøre fortovsarealerne grønnere med nye træer og buske på vejen, planter op ad bygninger, kasser med stauder og flere opholdsmuligheder. Der blev også fjernet parkeringspladser og etableret bedre cykelparkering. Projektet afspejler Provstevejs rå look og passer fint til stedet. Provstevej har fået sit eget præg og identitet, som adskiller sig fra byens øvrige inventar.

LEGEPLADS I INDUSTRIKVARTERET

Ved det prisbelønnede boligkompleks på Dortheavej ønskede boligforeningen Bovita at opføre en legeplads til foreningens børn på det grønne areal ud for deres bygning ved siden af et areal, som tilhører ejendomsselskabet Heimstaden. Områdefornyelsen talte potentialet for den tomme plæne mellem Dortheavej og Birkedommervej frem: Kunne man ikke benytte arealet til en legeplads og byhave, der kunne give værdi for hele kvarteret? For at støtte projektet krævede Områdefornyelsen, at Heimstadens areal blev taget i brug. Bovita og Heimstaden indgik en aftale og udpegede selv en rådgiver til at specialdesigner en legeplads der afspejler lokalområdets egenart. En lokal arbejdsgruppe bestående af beboere fra Bovita og en medarbejder fra Områdefornyelsen blev nedsat. Legepladsen og byhaven forventes anlagt ultimo 2021.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	2.082.000 kr.
Kvarterplansmidler	2.022.000 kr.
Eksterne investeringer	
Heimstaden og Bovita (grundejere legeplads)	60.000 kr.
Eksterne investeringer	60.000 kr.

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE

I begge projekter har Områdefornyelsen grebet et lokalt behov og skærpet og faciliteret projekterne, så de færdige resultater skaber værdi for hele kvarteret. Som eksempel er Områdefornyelsens rolle på Provstevej her beskrevet nærmere:

Lokale beboere tog initiativ til projektet på Provstevej, som Områdefornyelsen valgte at støtte med 400.000 kr. Med hjælp fra Områdefornyelsen blev der afholdt beboermøde for hele gaden sammen med, vejmyndigheden og Lokaludvalget. Ca. 30 beboere deltog og hørte om mulighederne for gaden. Provstevej nedsatte en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra de forskellige ejendomme, og Områdefornyelsen faciliterede sagsbehandlingen og dialogen med vejmyndigheden og lokaludvalget frem mod det færdige anlæg.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Grøn provstevej er forankret hos grundejerne på vejen. Grundejerne arbejder på at danne et vejlaug, som skal drifte projektet og drive det videre.

Legeplads og byhave i Industrikvarteret er forankret lokalt hos den almene boligforening Bovita, Dortheavej og ejendomsselskabet Heimstaden.

SUCCESKRITERIER

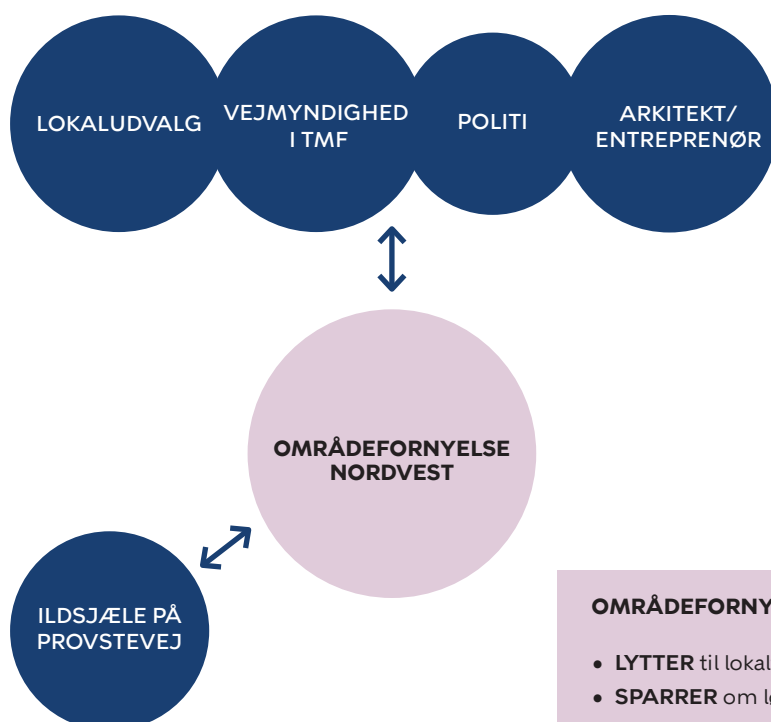
2021: 50 % af industrikvarterets borgere og brugere oplever Industrikvarteret som mere grønt

Spørgeskemaundersøgelsen har ikke spurgt ind til beboernes oplevelse af, hvor grønt Industrikvarteret er. I stedet er spurgt til beboernes oplevelse af Nordvest som et grønt kvarter, hvor lidt flere i 2021 svarer i meget høj grad, i høj grad og i nogen grad.

2021: Der er etableret mindst én byhave i Industrikvarteret

Det forventes, at der etableres to byhaver i Industrikvarteret i 2021, dels ifm. etablering af en legeplads mellem Dortheavej og Birkedommervej og dels ud for Demokrati Garage ved Rentemestervej.

OMRÅDEFORNYELSENS NROLLE: PROVSTEVEJ

OMRÅDEFORNYELSEN:

- **LYTTER** til lokalt behov.
- **SPARRER** om løsning.
- **MOBILISERER** og **FACILITERER** kontakt til aktører.
- **TILVEJEBRINGER** finansiering.
- **FACILITERER** etablering af arbejdsgruppe/vejlaug.

TIDSLINJE: HVEM BLEV INDDRAGET HVORNÅR?

HER SKABER VI: KULTUR, HANDEL OG KREATIVE ERHVERV

Kvarterhus på Tagensbo Skole

Kvarterhuset på Tagensbo Skole skal blive et åbent og inkluderende mødested placeret ved kvarterets nye lokale park på Grønningen. Kvarterhuset skal styrke kvarterets sammenhængskraft og borgernes engagement i deres kvarter. Det skal bidrage til at styrke elever og forældres tilknytning til Tagensbo Skole og det lokale foreningsliv samt øge trykgheden i kvarteret.

BAGGRUND

Tagensbo Skole er en skole i et udsat byområde, hvor børnenes vilkår generelt set er ringere, og børnene klarer sig dårligere end i resten af byen. Forskning viser, at det smitter positivt af på elevers læring og dannelse, når de benytter skolen uden for skoletid til aktiviteter sammen med andre børn, unge, forældre, foreninger og naboer i et lokalområde.

Skoleledelsen og forældrebestyrelsen på Tagensbo Skole har derfor en vision om at åbne skolen op for lokalområdet. Skolens lokaler har gennem årene primært været fyldt op af foreninger fra det øvrige København efter skoletid. Det har ikke nødvendigvis været noget, der kom kvarteret til gavn.

I Nordvest har borgere længe efterspurgt flere mødesteder og faciliteter, som kan huse organiserede og ikke-organiserede aktiviteter for lokalområdet. Samtidig er der et politisk fokus på at åbne skolerne mere op og stille kommunale kvadratmeter til rådighed.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

- Etablering af lokal ledelsesgruppe på tværs af forvaltninger og de boligsociale helhedsplaner
- Fælles projektbeskrivelse med fælles mål for Kvarterhuset.
- Udpegning af Tagensbo Skole som pilotskole i kommunens projekt "Mere byggeri for pengene og smarte kvadratmeter".
- Ideoplæg til omdannelse af faciliteter frem mod et nyt lokalt kvarterhus

Områdefornyelse Nordvest og Tagensbo Skole har indledt et samarbejde om at udvikle et Kvarterhus på Tagensbo Skole. Områdefornyelsen har været tovholder for projektet på tværs af Børne- og Ungdomsforvaltningen, Kultur- og Fritidsforvaltningen, Teknik- og Miljøforvaltningen og den boligsociale helhedsplan, Beboerprojekt Puls.

Den fælles vision er at skabe et stærkt naturligt samlingspunkt for kvarteret på skolen. Her skal det være nemt for borgere fra lokalområdet at afholde aktiviteter og begivenheder - både for organiserede grupper og enkeltpersoner med en god ide.

OMRÅDEFORNYESENS ROLLE

Områdefornyelsens indsats er fordelt i tre spor, et lokal spor med et brugerperspektiv, der har handlet om at samle en lokal arbejdsgruppe, at få nye foreninger med ombord, holde åbent hus og nedsætte et aktivitetsudvalg. Det er konsulentfirmaet Vida Local, der har været tovholder i den proces.

Områdefornyelsen har samtidig arbejdet med at byde skolen ind som et pilotprojekt på kommunalt administrativt niveau. Her har vi været med til at sikre politisk og organisatorisk opbakning til åbning af skolen for lokalområdet. Det handlede om at skabe et øget fokus på de barrierer og løsningsmuligheder, der er for at udvikle kvarterhuset; bookingsystem, adgangssystem, driftsmodel etc.

Det tredje spor er det lokale ledesspor, hvor en lokal ledelsesgruppe er blevet enige om en fælles projektbeskrivelse. Vi har nedsat en lokal styregruppe, som tænker på tværs af forvaltninger, og den gruppe skal på sigt ansætte en koordinator.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Det forventes, det der arbejdes videre med projektet i den nye Områdefornyelse Bispebjerg Bakke. Næste skridt er, at der skal ansættes en kvarterhus-koordinator og en fremtidig finansieringsplan for kvarterhus-koodinatoren. I Københavns Kommunes budgetaftale for 2022 får Tagensbo Skole og kvarterhuset tilført midler i pilotprojekt om multifunktionelle kvadratmeter, hvor tre udvalgte skoler skal demonstrere, hvordan de kan åbnes op for aktiviteter uden for skoletiden.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt (uden midler fra Budgetaftale for Københavns Kommune 2022)	500.000 kr.
Kvarterplansmidler	500.000 kr.
Eksterne investeringer	
Budgetaftale Københavns Kommune 2022 (forventet andel af pilotprojekt på tre skoler - ikke udmøntet endnu)	5.100.000 kr.
I alt eksterne investeringer	5.100.000 kr.

TIDSLINJE: HVEM BLEV INDDRAGET HVORNÅR?

HER SKABER VI: KULTUR, HANDEL OG KREATIVE ERHVERV

Frederiksborgvej

Trafiksikkerheden på en af Nordvests farligste veje bliver styrket med forbedringer af tre farlige kryds. For at rette op på problemer med utryghed og kriminalitet er gadens venlige og veloplagte udtryk samtidig blevet styrket med en lang række initiativer for at få borgere til at sætte sig og hilse på hinanden.

BAGGRUND

Frederiksborgvej kan virke mørk og øde om aftenen og meget tæt trafikeret om dagen. Gaden har været plaget af vanvidskørsel og flere voldsomme skudepisoder. Derudover har flere af grundejerne oplevet store problemer i deres lejemål med hashhandel og uønskede aktiviteter. Et borgermøde i 2019 gjorde for alvor politikerne opmærksomme på problemerne, og i Københavns Kommunes budget for 2020 blev der afsat midler til at forbedre sikkerheden i tre centrale kryds på Frederiksborgvej.

Borgerne drømmer om, at Frederiksborgvej bliver en sikker vej, hvor bilerne ikke længere fylder det hele. At ældre trygt kan krydse vejen og mødes af de morgenfriske børn fra skolepatruljen på Tagensbo Skole, når de skal over gaden ved Hovmestervej. At byrummet får kvaliteterne i de robuste boligbyggerier fra mellemkrigstiden til at stå tydeligt frem, og at stemningen fra Tagensbo Byhave, hvor der er plads til nysgerrige nabosnakke hen over solsikkerne, har bredt sig til resten af vejen.

De små butikker, der tilbyder billig sæbe, vietnamesisk nudelsuppe eller en ny nøgle til opgangen, skal lyse op og gøre gaden levende. Mens de store supermarkeder bidrager med et højt kundeflow og udgør et uformelt samlingspunkt i hverdagen.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

- Anlægsprojektet 'Handelscentrum og byliv på Frederiksborgvej'
- Midlertidige opholdsmuligheder og beboerlokale med udadvendte funktioner
- Tryghedsskabende netværk, gadeudstillinger og gavlmaleri som vartegn for gaden

Tre af vejens kryds gøres mere sikre med bedre forhold for fodgængere, cykler og buspassagerer. Der kommer nyt fortov i udvalgte områder, flere bænke og opholdsmuligheder etableres, og der plantes en række træer langs vejen. Projektet forventes at stå færdig i starten af 2022.

På en strækning, hvor hashandel, kriminalitet og vandskørsel har domineret gadebilledet, er Områdefornyelsen rykket ud med en alsidig værktøjskasse for at få borgere i kvarteret til at se hinanden på nye måder. Områdefornyelsen stod fx for tryghedsskabende gadedialog med det lokale politi, ildsjæle og lokaludvalg under bandekonflikten, og de voldsomme skudepisoder fik lokalområdet til at samle sig i foreningen 'Vi

tager gaderne tilbage NV'. Hvad der startede som et rungende nej til vold i gaderne, har siden udviklet sig til et ja til mødesteder og naboarrangementer på Frederiksborgvej.

Med onlinekampagner og gadeudstillinger er de gode hverdagsfortællinger fra Frederiksborgvej blevet formidlet og har bidraget til en samlende og positiv identitet for strækningen. En hyldest til gaden med fotoinstallationen "Hej Frederiksborgvej" og et nyt gavlmaleri i 2021 skal blive endnu et lokalt vartegn, der afspejler og forstørre det brogede fællesskab her.

TIDSLINJE: HVEM BLEV INDDRAGET HVORNÅR?

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE

Områdefornyelsens rolle har været at afprøve forskellige modeller for at styrke stedsidentiteten og sammenhængskraften. Både ved at selv at tage initiativ til gadeudstillinger, gadedialog og opholdsmuligheder og ved at gribe de muligheder, der opstod: Fx da en gruppe fotografer gerne ville dokumentere hverdagslivet i Nordvest, lånte Områdefornyelsen et lokale til dem på Frederiksborgvej, og undersøgte, hvad der skete når en tidligere hashkiosk blev til et sted med udadventt funktion. I forbindelse med anlægsprojektet på vejen har vi oversat de lokale behov ind i anlægsprogrammet "Handelscentrum og byliv på Frederiksborgvej" og har koblet en arbejdsgruppe af lokale beboere på projektet, så de forskellige byrumsløsninger tager udgangspunkt i de lokale behov.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Anlægsarbejdet afsluttes i starten af 2022, hvorefter Byrumsforvalteren i Teknik- og Miljøforvaltningen står for den daglige drift. Herefter kan de handelsdrivende indtage det udvidede rum omkring vejen til udeservering og vareudsalg. I budgetaftalen 2022 er der bevilliget midler til et byrumsprojekt på Frederiksborgvej Nord, der skal styrke tryghed, byliv og sammenhængen med tilstødende områder. Områdefornyelsen Bispebjerg Bakke vil følge og bidrage til projektet de kommende år.

SUCCESKRITERIER

2021: Trygheden på Frederiksborgvej blandt beboere, handlende og handelsdrivende er steget med 50%

I spørgeskemaundersøgelsen vises en stigning i andelen af beboere, der oplever Frederiksborgvej som meget tryk eller tryk, der er gået fra 63% i 2016 til 81% i 2021, hvilket er en væsentlig stigning, men hvis succeskriteriet skulle indfries, skulle andelen være steget til 94,5% i 2021. Desuden er andelen, der svarer, at de er utrygge eller meget utrygge, mere end halveret fra 19% til 8%.

2021: Der er etableret netværk mellem handelsdrivende, kreative institutioner og virksomheder i området.

Der er ikke etableret et formaliseret netværk, men der har været afholdt forskellige netværksarrangementer og borgermøder, fx nabovandringer på Frederiksborgvej. Samlet set er det vurderingen, at der er sket en styrkelse af det uformelle lokale netværk gennem forskellige arrangementer.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	16.056.000 kr.
Kvarterplansmidler	9.756.000 kr.
Eksterne investeringer	
Budgetaftale for Københavns Kommune 2020	6.300.000 kr.
I alt eksterne investeringer	6.300.000 kr.

SIKRE KRYDSS
MERE LYS &
GRØNNE TRÆER
FREDERIKSBORGVEJ

HER SKABER VI: KULTUR, HANDEL OG KREATIVE ERHVERV

Udviklingsplan for Industri- kvarteret langs Rentemestervej

Udviklingsplanen for Industri-
kvarteret har fokus på
bevaringsværdige kulturmiljøer og Rentemestervej som grøn
cykelrute og kreativt strøg.

BAGGRUND

De seneste ti år er udviklingen i Industri-
kvarteret langs Rentemestervej gået stærkt. Flere historiske bygninger
er blevet revet ned, og tidligere erhvervsejendomme er
omdannet til fx private ungdomsboliger. Området har
en særlig blanding af industriel funkis, fabriksbygninger,
gamle byhuse, bolig og erhverv, der tilsammen skaber et
unikkt bymiljø, som er højt værdsat i lokalområdet.

Men manglende bevaringsbestemmelser for de særlige
industribygninger og byhuse truer det unikke bymiljø og
skaber stor bekymring i lokalområdet. Desuden skaber
en ny fodgænger- og cykelpassage mellem Mjølnerpar-
ken og Lygten et yderligere behov for en klar vision for,
hvilken rolle Rentemestervej fremover skal spille som
tværgående forbindelse mellem Nørrebro og Nordvest.
Behovet er politisk prioriteret: I det kommunale bud-
get 2021 blev der bevilliget midler til en foranalyse af
en grøn cykel- og gangforbindelse mellem Nørrebro
og Utterslev Mose. Foranalysen og Områdefornyelsens
udviklingsplan er nu blevet koblet sammen for at skabe
en samlet plan for udviklingen af kvarteret.

DET HAR OMRÅDEFORNYElsen LEVERET

- Egenartsanalyse og kortlægning af kvarterets fysiske udvikling.
- Gadeudstilling og borgermøder, som inviterede ind i samtalen om kvarterets fremtid
- Udviklingsplan for Industrikkvarteret og foranalyse for en grøn forbindelse
- Lokal høringsproces i forbindelse med to lokalplaner

Udviklingsplanen for kvarteret omkring Rentemestervej skal give kommende beboerinitiativer bedre mulighed for at argumentere og bidrage til en dybere viden i lokalplansarbejdet og svare på spørgsmålene: Hvad gør kvarteret omkring Rentemestervej til et særligt sted? Hvad betyder sammensætningen af bygningstyper og traditionelle baggårdsmiljøer, og spiller hverdagslivet og erhvervslivet også en rolle?

En gadeudstilling på Rentemestervej var det indledende træk fra Områdefornyelsen i projektet. Den inviterede kvarteret ind i samtalen ved at fortælle kvarterets historie og vise snapshots og små fortællinger fra de lokale institutioner, foreninger og virksomheder. Herudover har Områdefornyelsen stået for borgermøder, der skal kvalificere udviklingsplanens temaer, og høringsprocesser i forbindelse med lokalplaner for to store centrale grunde: ISS-grunden på Rentemestervej og Peugeot-grunden på Frederiksborgvej. Områdefornyelsen har i processen særligt fokus på udpegning af bevaringsværdige kulturmiljøer, udvikling af Rentemestervej som kreativ, grøn erhvervskorridor til Nørrebro og interne forbindelser i kvarteret.

OMRÅDEFORNYESENS ROLLE

Områdefornyelsen har fungeret som en form for lokal analyseenhed, der har fulgt og dokumenteret byggeri i Industrikkvarteret og kortlagt dens nyere udviklingshistorie og arkitektoniske egenart. På baggrund af de mange projekter i kvarteret, ønskede Områdefornyelsens styregruppe en samlet udviklingsplan, der kunne sikre områdets kvaliteter i fremtiden. På den baggrund gik Områdefornyelsen over til at arbejde med koordination

af de mange forskellige kommunale projekter i området og tilbyde en bred og inddragende borgerdialog.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Det forventes, at der bliver arbejdet videre med projektet i den nye Områdefornyelse Bispebjerg Bakke.

SUCCESKRITERIER

2021: Der er etableret netværk mellem handelsdrivende, kreative institutioner og virksomheder i området.

Der er ikke etableret et formaliseret netværk, men der har været afholdt en række borgermøder, fx ifm. Udviklingsplanen, som har skabt åbenhed om kvarterets aktører og developere. Samlet set er det vurderingen, at der er sket en styrkelse af det uformelle lokale netværk gennem disse arrangementer. Desuden bliver der fra 2021 arbejdet videre med at styrke netværk blandt kreative erhverv og institutioner i Industrikkvarteret i det EU-støttede projekt Centrinno, hvor den nye Områdefornyelse Bispebjerg Bakke er med som partner.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	1.300.000 mio kr.
Kvarterplansmidler	500.000 kr.
Eksterne investeringer	
Budgetaftale for Københavns Kommune 2021	800.000 kr.
I alt eksterne investeringer	800.000 kr.

TIDSLINJE: HVEM BLEV INDDRAGET HVORNÅR?

HER SKABER VI: KULTUR, HANDEL OG KREATIVE ERHVERV

Gadekunst og -kultur

Områdefornyelsen har gjort brug af kunsten som et redskab til at skabe dialog mellem mennesker, til at fremhæve det særlige ved Nordvest og som et mål i sig selv. Med blandt andet Nordens største gadegalleri har et udsat byområde fået nye udtryksformer.

BAGGRUND

Kunst kan fremhæve forbindelser mellem steder og arkitektur - men også mellem mennesker. Den kan inspirere til ophold og bruges som medie til dialog om udvikling af kommende byrum. Flere borgere nævnte i Områdefornyelsens indledende fase, at de ønskede kunst, som får folk til at stoppe op og undre sig. Gaderne i Nordvest skulle præges af kunst og kultur, der fremhæver kvarteret særlige arkitektur, kontraster og identitet. Kunsten skulle fremhæve forbindelser i kvarteret og inspirere til ophold og sightseeing i Nordvest. Områdefornyelsen har brugt kunst og kultur strategisk som en samlende, fælles- og identitetsskabende faktor, der formidler den positive historie om kvarteret.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

1. Nordens største gadegalleri på strækningen Rentemestervej-Møntmestervej.
2. Kunst- og kulturprogrammet 'Grønningen – Mens vi venter'
3. Kunstprojekt med Kerstin Bergendal 'Apropos en eng' på Grønningen-Bispeparken.
4. Kunstværk på Smedetoften: En Leve Gård.
5. Gavlmalerier på Kæmnervej ved Kirkens Korshær og på Frederiksborgvej
6. Støtte til den Internationale gadeteaterfestival på Grønningen og Frederiksborgvej

Områdefornyelsen har etableret Nordens største gadegalleri. Boligforeningen AB Møntens 16 tidligere gule gavle er blevet omdannet til 16 kunstværker med i alt 2.000 m² street art lavet af anerkendte danske og internationale kunstnere. Gadegalleriet får ikke blot folk til at stoppe op, men er også blevet en destination, som folk tager til Nordvest for at se. Det vækker stolthed blandt kvarterets borgere.

Med støtte fra Statens Kunstfond har to kunstnere været tilknyttet Områdefornyelsens projekter på Smedetoften og Grønningen. På Smedetoften blev det til et skulpturelt værk integreret i den nye plads ved klubben. På Grønningen har et kunstprojekt haft karakter af en proces, som sideløbende med anlægsprojektet i parken, har bidraget til en dybere forståelse af stedet og opbygget relationer mellem kommende brugere.

I 2019 gennemførtes også Grønningen mens vi venter – en række kunst- og kulturarrangementer, der skulle styrke kvarterets tilhørsforhold til Grønningen og lave en kunstnerisk kortlægning af Grønningen, som kunne kvalificere den kommende rådgivers arbejde. Programmet bestod af fem forskellige kunst- og kulturaktiviteter:

- Karoline H. Larsens 'Grønningen som Labyrint', som over 700 københavnere var med til at skabe.
- Bureau Detours 'Grønningen bygger', hvor 30 mobile bænke blev udstyret med mikrochips, så vi nu kender syv steder, hvor folk foretrækker at sidde på Grønningen.
- 'Grønningen Danser', hvor sommerdansen tre weekender flyttede til Grønningen.
- 'Grønningen spiller', hvor Københavns Internationale Gadeteater besøgte Grønningen og Frederiksborgvej.
- 'Grønningen som Manege', hvor LaSpire opførte luftakrobatik i seks meters højde.

MILENA BONIFACINI EN LEVEGÅRD

Foran Smedetoften har Nordvest fået et underfundigt byrum. Store, organisk formede skulpturer i rødbrune farver, opført i fiberbeton får folk til at stoppe op og undre sig – og nogle til at kravle op eller lægge sig behageligt til rette på dem. Sammen med tilhørende store "lampeskærme" udgør de Milena Bonifacinis første offentlige byrumsudsmykning. Arbejdsgruppen for Smedetoften og de unge fra klubben valgte netop Milea Bonifacini ud af Statens Kunstfonds ti forslag af anerkendte kunstnere. Gruppen ønskede flere og glade farver til Smedetoften og lagde vægt på, at kunstværket skulle være legende og robust nok til, at man kan sidde og kravle rundt på det.

APROPOS EN ENG

Med sin langsomme og lyttende tilgang har Kerstin Bergendal lavet en serie videoportrætter, som tydeliggør både beboere og professionelles syn på Grønningen. Med afsæt i de nye blikke på Grønningen – og på hinanden, har kunstneren inviteret kommune, arkitekter og kvarter til at reflektere over, hvordan fremtidens Grønning skal se ud. Det har været med til at opbygge relationer mellem dem, der i fremtiden skal være sammen om at bruge parken.

Corona-nedlukninger, forsamlingsforbud og restriktioner besværliggjorde muligheden for at realisere den vigtigste fase af hendes metode: den samlende performative offentlige dialog, som er hendes kunstneriske intention. I stedet gennemførte hun flere mindre

formater, koblet til både Facebook/Instagram og til den løbende foranderlige hjemmeside aproposeneng.dk, som er kunstprojektets eneste "sted" i byrummet. Et såkaldt Sandkassemøde samlede fx 10 deltagere af to omgange, der ikke på forhånd kendte hinanden godt. Et bord med en ramme med sand i, samt enkelte legende remedier, blev brugt af deltagerne til at vise deres ønsker til den kommende park. Et kamera ophængt over bordet oversatte de forskellige ideer og tanker om parken til billeder eller tegninger. Samtidig fulgte en kameramand situationen og optog samtalen, så borgerne kunne se med hjemmefra.

Kerstin Bergendal

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE I PROJEKTET

Områdefornyelsen har faciliteret fondssøgningen og fungeret som koordinator og oversætter mellem fonde, kunstnere, borgere, boligforeninger og kommunen.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Områdefornyelse Bispebjerg Bakke har søgt statens Kunstfond om en udvidelse af Kerstin Bergendahls Apropos en eng, så det kan fortsætte i den nye Områdefornyelse.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	3.887.000 kr.
Kvarterplansmidler	1.947.000 kr.
Eksterne investeringer	
Statens Kunstfond	670.000 kr.
Kultur- og Fritidsudvalget	350.000 kr.
Bispebjerg Lokaludvalg	150.000 kr.
Metropolis	350.000 kr.
Beckett-Fonden	100.000 kr.
AB Mønten	320.000 kr.
I alt eksterne investeringer.	1.940.000 kr.

SUCCESKRITERIER

2021: Der er etableret en kunstrute i kvarteret

2021: Der er etableret mindst tre gavlmalierier

Med opførelsen af Gadegalleriet med 16 gavlmalierier på en samlet rute og yderligere to gavlmalierier i kvarteret er begge succeskriterier opfyldt.

HER SKABER VI: TRYGHED, FÆLLESSKAB OG MEDBORGERSKAB

Tryghedspartnerskab

Områdefornyelsen har skabt en tryghedspartnerskabsgruppe, der sikrer videndeling og koordination om tryghed i Nordvest. Flere af gruppens koncepter for dialog bruges nu som model ved utryghedsskabende episoder i andre bydele.

BAGGRUND

I 2017 kunne bandekonflikten mærkes mange steder i Nordvest. Visitationszoner, skyderier og knivstik var i en periode en del af hverdagen i kvarteret, og det var tydeligt, at der var behov for et målrettet og koordineret lokalt arbejde med tryghed. Områdefornyelsen rykkede ud med kaffe og citronmåne for at facilitere en trygheds-skabende gadedialog med det lokale politi, ildsjæle og lokaludvalg. Arrangementerne kaldtes "citronmånen", da denne spise har vist sig at kunne bringe lokalområde og myndigheder sammen på en uhøjtidelig måde.

Samtidig blev et lokalt partnerskab for tryghed sammensat. Det bestod af Lokalpolitiet, Københavnerteamet, Center for Sikker By, SSP-København, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, Klub Smedetoften, Beboerprojekt Bispebjerg, Beboerprojekt Puls, Tagensbo Skole, Bispebjerg Lokaludvalg, og beboernetværket Vi Tager Gaderne Tilbage – i NV samt Smedetoften-Netværket. De mødtes ca. hver anden måned.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	640.000 kr.
Kvarterplansmidler	640.000 kr.

DET HAR OMRÅDEFORNYELEN LEVERET

- Lokalt partnerskab for tryghed i Nordvest
- Støtte til lokale tryghedsskabende initiativer og netværk i kvarteret

Områdefornyelsen lavede sammen med partnerskabet en handleplan, der med afsæt i Nordvests fællesskaber og lokale netværk styrker det lokale samarbejde om tryghed og kriminalitetsforebyggelse. Handleplanen har fire indsatsområder: 1) dialog, viden og kommunikation, 2) brobygning, 3) fællesskaber i Nordvest og 4) trygge byrum.

Partnerskabet har blandt andet udviklet nye koncepter for gadedialog og orienteringsmails ved utryghedsskabende episoder, som nu også bruges i andre bydele. Projektet har styrket det lokale borgernetværk 'Vi Tager Gaderne Tilbage – i NV', som har fået støtte til afholdelse af gadedialog, tryghedsvandringer og fællesskabsrettede aktiviteter. Efter 7 – 8 citronmåne-arrangementer ændrede partnerskabet strategi. Vi ville i højere grad arbejde forebyggende, og sammen gav vi håndslag på, at starte et langsigtet lokalt udviklingsarbejde i form af ungeundersøgelsen og ungestrategien.

OMRÅDEFORNYESENS ROLLE I PROJEKTET

Områdefornyelsen har faciliteret etableringen af partnerskabsgruppen, der har fokuseret på den konkrete og direkte dialog mellem borgere, politi, SSP og andre aktører om konkrete utryghedsskabende aktiviteter. Den har desuden udarbejdet en fælles handleplan. Samtidig har Områdefornyelsen drevet udviklingen fra støtte til mindre lokale tryghedsfremmende initiativer til en strategisk tværgående og forebyggende indsats i form arbejdet med ungestrategien.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Halvvejs i Områdefornyelsens levetid ændredes partnerskabsgruppens arbejdsform, så gruppen blev et koordinations- og videndelingsnetværk fremfor et udviklingsforum. Efter bandekonflikten faldt til ro, er gruppen i dvale. Arbejdet med tværgående koordinering af indsatser til utryghedsskabende unge, forventes at fortsætte i regi af arbejdet med ungestrategien i Områdefornyelse Bispebjerg Bakke.

SUCCESKRITERIER

2021: Københavns Kommunes Tryghedsundersøgelse viser, at borgere i Nordvest føler sig lige så trygge som gennemsnittet af København

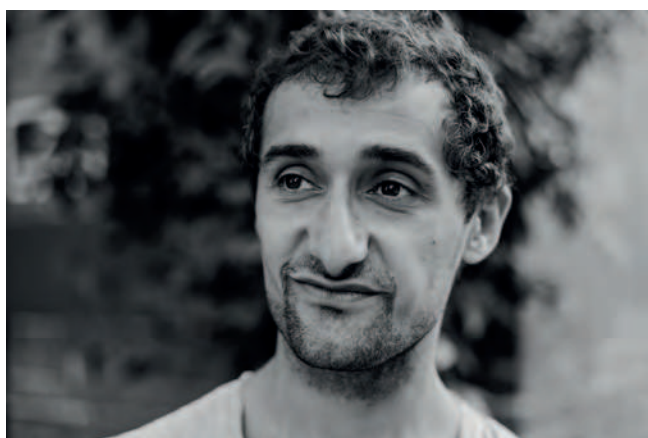
Områdefornyelsen har i årene 2017-2021 fået lavet en særmåling (Epinion) for Områdefornyelsens geografiske afgrænsning i Københavns Kommunes årlige Tryghedsundersøgelse. Der har i alle årene været en større andel utrygge i Nordvest end gennemsnittet for København. Derudover har der været en tendens til, at utrygheden er steget eller er stabil i Nordvest, mens den har været faldende eller stabil i København som helhed. I Områdefornyelsens selvstændige spørgeskemaundersøgelser er der dog sket en væsentlig fremgang i tryghed på de to svarkategorier meget trygt og trygt ved at 71% svarer inden for disse kategorier for kun 51% i 2016. Samtidig er der sket et stort fald i andelen, der svarer, at kvarteret er utrygt eller meget utrygt fra 26% i 2016 til 9% i 2021.

HER SKABER VI: TRYGHED, FÆLLESSKAB OG MEDBORGERSKAB

Ungeundersøgelse og ungestrategi

Med en fælles sammenhængende ungestrategi i en bred lokal alliance skaber vi nu rammen for, at klubber, foreninger, gadeplansmedarbejdere, boligafdelinger, sagsbehandlere og mange flere kan arbejde tættere sammen om, at flere unge bliver en del af kvarterets positive fællesskaber.

Aydin Soei

BAGGRUND

Undersøgelser har vist, at den måde, unge tænker om sig selv som gruppe, betyder noget for deres livsvalg. I udsatte boligområder er unge ofte tilbøjelige til at tro, at flere er kriminelle, og færre går på uddannelser, end det egentlig er tilfældet. Disse sociale misforståelser kan få flere til enten at holde sig hjemme eller søge et banderelateret fællesskab fremfor etablerede klub- og fritidstilbud eller job.

Med dette udgangspunkt søsatte Områdefornyelsen sammen med sociolog Aydin Soei og lokale samarbejdspartnere en ambitiøs undersøgelse om fritidsliv og fællesskaber blandt unge 15-18-årige i Nordvest. Undersøgelsen skulle give os viden om en målgruppe, som er svær at indfange: Unge, som ikke (længere) går i grundskole, og som ikke er en del af et etableret fritidsliv. Hvordan ser de på deres fritidsliv – og er der fordomme, rygter og sociale misforståelser, som holder de unge væk fra Smedetoften, vejledningen eller andre ungetilbud?

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

- En undersøgelse af sociale overdrivelser og fritidsliv i Nordvest af sociolog Aydin Soei
- En fælles lokal og tværgående ungestrategi, der skal modvirke de sociale misforståelser og styrke samarbejdet på tværs af lokale ungeaktører
- En kommunikationskampagne, der skal justere de sociale misforståelser i kvarteret.

Unge i Nordvest underdriver, hvor mange der tager en uddannelse og overdriver, hvor mange der er kriminelle. Et kollektivt negativt selvbillede påvirker unges drømme om fremtiden og holder dem fra at deltage i positive fællesskaber. Det viser Nordvest-undersøgelsen lavet af sociolog Aydin Soei i samarbejde med en bred alliance af organisationer, der arbejder med unge i Nordvestkvarteret.

400 unge fra Nordvests boligområder, gadehjørner og sportsklubber svarede på undersøgelsen. 150 lokale og eksterne aktører, der arbejder med unges trivsel og kriminalitetsforebyggelse loggede på et videomøde, hvor resultatet af ungeundersøgelsen i Nordvest blev præsenteret. Det blev startskuddet til et styrket samarbejde, hvor alle der arbejder med unge i kvarteret får et bedre kendskab til hinanden og en fælles forståelse af de lokale udfordringer, de sammen skal løse.

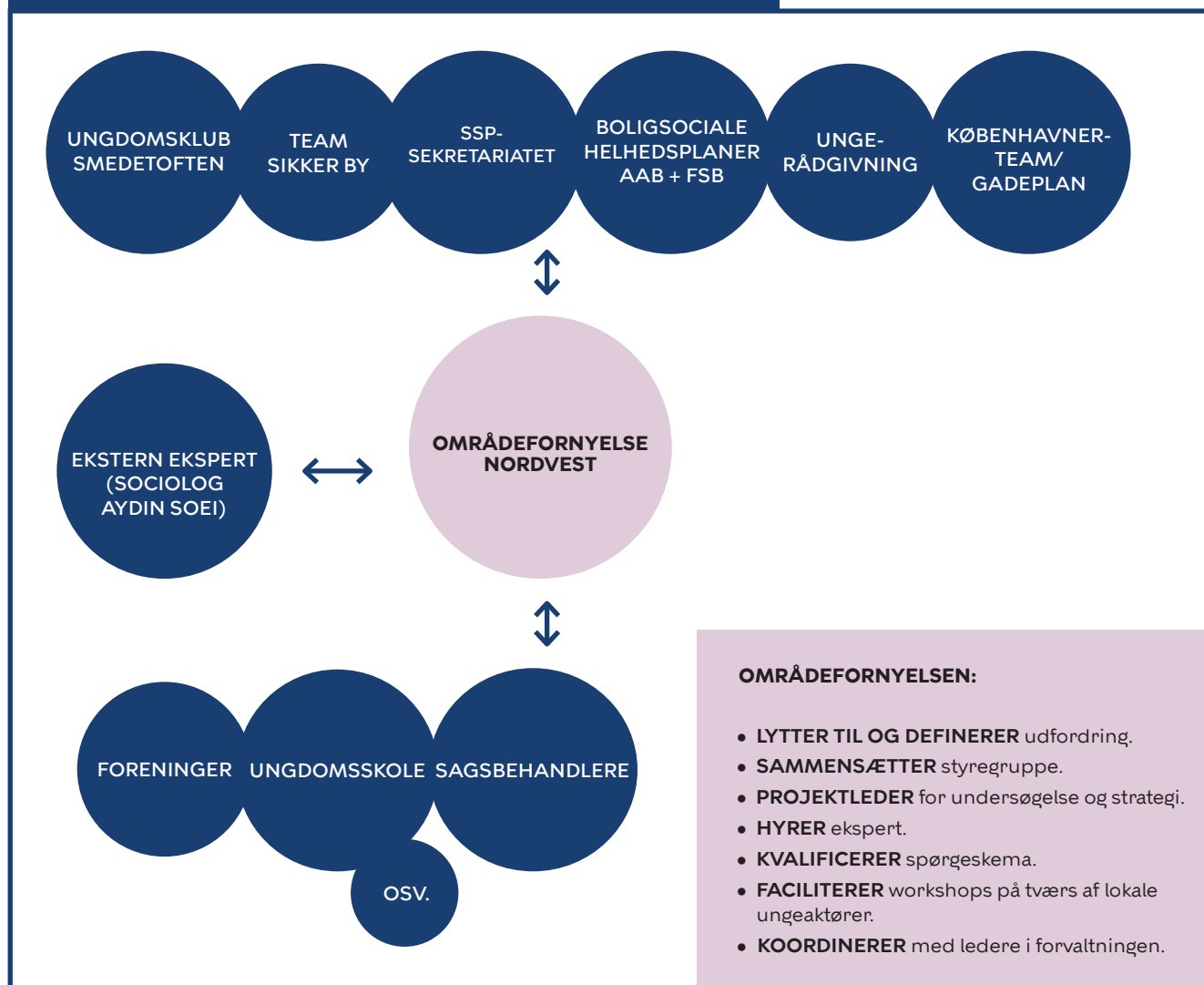
I en fælles strategiproces på tværs af kommune og civilsamfund tager vi nu hul på snakken om, hvordan vi stopper spredningen af sociale misforståelser om unge i NV og styrker samarbejdet om at få flere unge ind i positive fællesskaber.

Partnerskabet har blandt andet udviklet nye koncepter for gadedialog og orienteringsmails ved utryghedsskabende episoder, som nu også bruges i andre bydele. Projektet har styrket det lokale borgernetværk 'Vi Tager Gaderne Tilbage - i NV', som har fået støtte til afholdelse af gadedialog, tryghedsvandringer og fællesskabsrettede aktiviteter. Efter 7 - 8 citronmåne-arrangementer ændrede partnerskabet strategien. Vi ville i højere grad arbejde forebyggende, og sammen gav vi håndslag på, at starte et langsigtet lokalt udviklingsarbejde i form af ungeundersøgelsen og ungestrategien.

TIDSLINJE: HVEM BLEV INDDRAGET HVORNÅR?

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE: FÆLLES UNGESTRATEGI I NORDVEST

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE I PROJEKTET

Områdefornyelsens rolle har været projektledelse af ungeundersøgelse i samarbejde med den eksterne sociolog Aydin Soei og den lokale arbejdsgruppe, som har leveret den faglige ekspertise på ungeområdet. Derudover har Områdefornyelsen faciliteret strategiarbejdet på tværs af ungeaktører ved at invitere til workshops og samtaler om, hvordan de lokale ungeaktører kan arbejde med en fælles tilgang til og fælles sprog om de unge.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Der bliver arbejdet videre med udbredelsen af ungeundersøgelsens resultater og projektets erfaringer er overleveret til den nye Områdefornyelse Bispebjerg Bakke

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	1.799.000 kr.
Kvarterplansmidler	1.799.000 kr.

HER SKABER VI: TRYGHED, FÆLLESSKAB OG MEDBORGERSKAB

Børn bygger byen

Med undervisningsforløb, klimatilpasning og byplanlægning på Tagensbo Skole og Utterslev Skole har lokale børn deltaget i Områdefornyelsens udvikling af byrum på deres egne præmisser og fået styrket deres kompetencer som aktive medborgere. Samtidig har forløbene understøttet forankringen af Maker-fællesskabet på Smedetoften.

BAGGRUND

Som et led i arbejdet for at øge trygheden og den sociale sammenhængskraft i Nordvest er der behov for at styrke den demokratiske dannelse af kvarterets børn og unge. Det har Områdefornyelsen bidraget til gennem undervisningsforløb, hvor elever i 6. og 7. klasse på de to lokale folkeskoler er blevet undervist i cases fra Kvarterplanen, har lavet borgerinddragelse og bygget byrumsinventar på den lokale tekniske skole Next.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

- Undervisningsforløbet 'Børn bygger byen' gennemføres for fire årgange på Tagensbo Skole og Utterslev Skole.
- Understøttelse af Maker-fællesskabet på Smedetoften
- En kommunikationskampagne der skal justere de sociale misforståelser i kvarteret

Projektet har sikret, at mellem 150 – 200 børn i 6. og 7. klasse fra 2017-2019 har gennemgået 3-6 ugers undervisningsforløb. Her har eleverne arbejdet med klimatilpasning og byrumsudvikling på Grønningen og tryghedsfremmende byrum på Smedetoften.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	1.353.000 kr.
Kvarterplansmidler (Del af Medborgerskab og Byplanlægning i skolerne 2.000.000 kr.)	1.353.000 kr.

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE I PROJEKTET

Områdefornyelsen har haft den koordinerende rolle i undervisningsprojektet, som er et samarbejde mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen, Dansk Arkitekturcenter, Next – Teknisk Skole og Områdefornyelsen.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Der bliver arbejdet videre med udbredelsen af ungeundersøgelsens resultater og implementeringen af den lokale tværgående ungestrategi i den nye Områdefornyelse Bispebjerg Bakke.

SUCCESKRITERIER

2021: Ni lokale folkeskoleklasser har deltaget i undervisningsforløb om medborgerskab og byplanlægning
150-200 børn har været igennem undervisningsforløbet Børn Bygger Byen, hvor lokale skoleklasser arbejdede med byplanlægning, indflydelse og medborgerskab.

HER SKABER VI: TRYGHED, FÆLLESSKAB OG MEDBORGERSKAB

Aktivitetspulje for inklusion og fællesskab i Nordvest

Områdefornyelsens aktivitetspulje har haft til formål at understøtte foreninger, netværk og andre aktører i at fremme inklusion og fællesskaber på tværs af borgergrupper.

BAGGRUND

Puljen har dels støttet initiativer og arrangementer, der bidrager til at udvikle kvarterets grønne, kulturelle og inkluderende profil. Puljen har også støttet tiltag, der kunne være første skridt mod længerevarende og bæredygtige samarbejder eller aktiviteter af kompetence- og metodeudviklende karakter.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

Fællesskabspuljen har bevilliget cirka 1 million kroner til følgende projekter:

Projekter, som har fremmet inklusion af særlige målgrupper:

- Tre projekter lavet af eller med borgere med sindslidelser: Kaffecykel, julearrangement og Byhave på Smedetoften.
- Ét projekt har støttet hjemløse, og ét har støttet kvinder med minoritetsbaggrund
- Fire projekter med sportsaktiviteter for unge, som har løs eller ingen tilknytning til klubber.
- To kulturelle projekter, som særligt tiltrækker ældre borgere, og tre fejring af kulturelle mærkedage, Eid og Nawroz.

Lokale, naboskabsfremmende arrangementer og kulturprojekter:

- Trampolinhusets fødselsdag, fællesspisning i Bispeparken med asylansøgere
- NV Live Lab og gadeteater på Frederiksborgvej udfordrede Frederiksborgvejs umiddelbare identitet ved at aktivere et lukket erhvervslokale og med fotografier og kunst skildre mennesker og liv på Frederiksborgvej.
- Danseprojekter, Kulturnat, Nordvest-Festival.

Projekter, som understøtter byliv og fællesskab ved Områdefornyelsens anlægsprojekter:

- Nabo- og kulturtræf og makerprojekter på Smedetoften
- Nordvest-Fællesskabet på Smedetoften, som uddeler overskudsmad
- To års Kirsebærkaravaner på Bispebjerg Kirkegård
- Danmarks Internationale Gadeteater og Batida

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	1.870.000 kr.
Kvarterplansmidler	1.870.000 kr.

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE I PROJEKTET

Områdefornyelsens roller har været at sparre og kvalitetssikre de initiativer, der fik tildelt midler. I Områdefornyelsens afsluttende periode blev gik puljen fra frie puljemidler til at være en pulje til forankring af strategisk vigtige inklusions- og fællesskabsfremmende initiativer omkring de store byrum, Områdefornyelsen har etableret.

SUCCESKRITERIER

2021: Puljen har understøttet 20 aktiviteter, der har skabt to nye borgernetværk

Puljen har støttet i alt 35 projekter. Der er skabt et netværk Tværpolitisk Forum, hvor borgere fra Områdefornyelsens formandskab har mødtes med lokale partipolitiske repræsentanter for at drøfte kvarterets udvikling. Derudover er der skabt mere uformelle netværk mellem forskellige aktører i kvarteret i kraft af puljemidlerne.

HER BOR VI: BOLIGER OG GÅRDHAVER

Bedre bolig

Med støtte fra Bygningsfornyelsen kan husstande med få midler til rådighed få støtte til forbedringer af ejendommen, som de ellers ikke ville have råd til. Derfor er bygningsfornyelsesindsatsen vigtig i udsatte byområder som Nordvest.

BAGGRUND

Bygningsfornyelsen og Områdefornyelsen har tradition for at arbejde tæt sammen om boligløft i udsatte byområder. I Nordvest var opgaven at forbedre rammen om beboernes hverdagsliv ved at renovere flest muligt af de eksisterende boligejendomme. Forbedringerne gælder både ift. energibehov, støjreducering fra vejstøj, installation af eget toilet og bad og mere generelle renoveringer.

Nordvest har en mangfoldig arkitektur og særlig egenart, og ønsket var at arbejdet med at forny og bevare de arkitektoniske kvaliteter i de støttede byfornyelsessager. Derfor blev der bevilliget en ekstraordinær pulje til bygningsfornyelse i forbindelse med Områdefornyelse Nordvest målrettet kvarterets ejendomme. Der blev i alt afsat 25 mio. kr. til bygningsfornyelse i Nordvest. Samtidigt blev der afsat midler til en målrettet indsats for at motivere bygningsejere og boligforeninger til at søge bygningsfornyelsesstøtte.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

- Tre ansøgningsrunder til bygningsfornyelser i 2017, 2018 og 2020
- Solcelle-kampagne
- Helhedsorienteret Byfornyelse (metodeudvikling)

Områdefornyelsen lavede en målrettet informationskampagne til ejer- og andelsforeninger og private udlejningsejendomme. Her blev de oplyst om mulighederne for bygningsfornyelse. I alt blev der bevilliget 30,6 mio. kr. i bygningsfornyelsesstøtte i Områdefornyelsens periode. Støtten har bidraget til forbedring af 692 boliger fordelt på 8 ejendomme. Ejendommenes energibehov efter fornyelse har resulteret i energiforbedringer på 26% i gennemsnit målt på energimærker. 216 boliger har fået støjreducerende vinduer med bygningsfornyelsesstøtte, og 8 gavle eller facader er blevet begrønnet i forbindelse med bygningsfornyelsesindsatser.

A/B Storgården er undergået en større fornyelse, hvor ejendommen er blevet forbedret på flere parametre: Bygningen har fået støjreducerende vinduer, løftet energimærket fra D til C, facadebegrønning med klatreplanter ud til Tomsgårdsvej, forbedret indeklima med udluftningsventiler i vinduerne, egenfinansierede solceller på taget og en ny gårdhave er på vej, hvor gamle vinduer genbruges til nyt orangeri. Ejendommen og andelsboligforeningen har vist resten af København, hvordan en ejendom kan forbedres på alle fronter og med bæredygtighed i fokus. Erfaringen herfra kan inspirere lignende boligforeninger til at kaste sig ud i samme store fornyelsesprojekter.

Se mere om solcellekampagnen på næste side om Solar District Nordvest.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	60.679.000 kr.
Kvarterplansmidler	379.000 kr.
Eksterne investeringer	
Byfornyelsesstøtte Københavns Kommune	15.000.000 kr.
Statslig byfornyelsesstøtte	7.300.000 kr.
Privat medfinansiering	27.200.000 kr.
Støjpulje Københavns Kommune	3.600.000 kr.
Privat medfinansiering	7.200.000 kr.
I alt eksterne investeringer.	60.300.000 kr.

SUCCESKRITERIER

2021: De ejendomme, der opnår byfornyelsesstøtte, reducerer deres energibehov med minimum 20 %

Energibehovet i ejendomme, der har modtaget bygningsfornyelsesstøtte er i gennemsnit reduceret med 26% målt på energimærke.

2025: Minimum 50 % af de boliger, der ikke har eget toilet i boligen, får etableret wc/baderum

2025: Minimum 50 % af de boliger, der mangler bad, får etableret bad

2025: 33 % af de støjbelastede boliger får støjreducerende vinduer

2025: Der etableres otte grønne og isolerede gavle

På grund af lavere anlægsmåltal for Københavns Kommune i 2018, der påvirkede byfornyelsesmidlerne, har det ikke været muligt at indfri ovenstående succeskriterier indenfor områdefornyelsens projektperiode.

HER BOR VI: LAVERE ENERGIFORBRUG

Solar District Nordvest

Københavns Kommune har med Klimaplanen KBH2025 sat mål om at København skal være CO₂-neutral i 2025. Nordvest blev med projektet Solar District Nordvest gjort til et foregangseksempel på, hvordan Københavns klimamål kan nås.

BAGGRUND

Med målsætningen om at blive CO₂-neutral i 2025 står Københavns Kommune over for en stor opgave med at få nedbragt energiforbruget i byens bygninger og øge deres bidrag til den grønne energiproduktion.

Fordi Nordvest består af meget forskelligartede bygninger, blev kvarteret vurderet til at være et godt demonstrationsområde for forskellige solcelleløsninger, der tager højde for varierede arkitektoniske udtryk. Derfor blev bevillingen til projektet Lavere Energi-

brug brugt til at sætte fokus på, hvordan solceller kan fremmes og integreres i Nordvest med projektet Solar District Nordvest. Erfaringerne fra etableringen af solceller på ejendommene kan nu udbredes til resten af byen og andre byer.

Med solceller i Nordvest kan ejendommene og beboerne nu opleve en lokal stolthed ved selvproduceret grøn strøm, samtidig med mulighederne for økonomiske gevinster, når solcellerne er tjent hjem.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

- Arrangementer om solceller rettet mod kvarterets ejendomme og professionelle aktører og rådgivere
- Rapport om solcellepotentiale og businesscases for ni ejendomme
- Informationskampagner om solceller og energispareråd

Indsatserne har resulteret i at 0,75 MWp solcellekapacitet er installeret i Nordvest. Målet var 1 MWp. I alt seks ejendomme i Nordvest har søgt om støtte til bygningsfornyelse, hvor solcelleanlæg er en integreret del af bygningsfornyelsesindsatserne. To ud af tre bygningsfornyelsessager i Nordvest har søgt om støtte til solcelletag, hvilket er markant højere end resten af byen. Ejendommen Landsdommerrgården har, som et af de første ejendomme i København, fået etableret røde solceller, som har en særlig demonstrationsværdi.

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE I PROJEKTET

Områdefornyelsen har fungeret som lokalt kontaktnet til ejendomme i kvarteret for kollegaerne i Bygningsfornyelsen, som også er en del af Teknik- og Miljøforvaltningen. Projektledelsen har været placeret i Bygningsfornyelsen, og projektet har vist med gode resultater, hvordan samspillet mellem de to byfornyelsesindsatser kan fungere.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

Solar District Nordvest lever videre med forankring i Bygningsfornyelsens enhed frem til 2025 i samspil med Områdefornyelsen Bispebjerg Bakke. Arbejdet med at etablere nye og demonstrationsværdige solcelleløsninger i Nordvest forventes derfor at fortsætte og bidrage til det samlede løft af hele kvarteret.

SUCCESKRITERIER

2025: 33% af de ejendomme med energimærke E eller dårligere er i løbet af perioden flyttet minimum en energiklasse op

På grund af lavere anlægsmåltal for Københavns Kommune i 2018, der påvirkede byfornyelsesmidlerne, har det ikke været muligt at indfri succeskriteriet indenfor områdefornyelsens projektperiode.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	10.200.000 kr.
Kvarterplansmidler	200.000 kr.
Eksterne investeringer	
Ekstraordinær pulje til solceller i bygningsfornyelse Københavns Kommune	10.000.000 kr.
I alt eksterne investeringer	10.000.000 kr.

HER BOR VI: GÅRDHAVER

Gårdhaver

Projektet Helhedsorienteret Byfornyelse sammentænker bygningsfornyelser, gårdhaverenovering og Områdefornyelse i konkrete projekter. Som en del af den samlede byfornyelsesindsats i Københavns Kommune har Områdefornyelsen understøttet arbejdet med etableringen af nye fælles grønne gårdhaver i Nordvest

BAGGRUND

Projektet 'Helhedsorienteret Byfornyelse' sammentænkter bygningsfornyelser, gårdhaverenovering og områdefornyelse i konkrete projekter. Målet var at optimere 1) dialogen mellem borgere og kommune, 2) synergiefekten mellem indsatserne 3) kvaliteten af de endelige anlægsprojekter. Der er udarbejdet en vejledning og lavet projektplan for tre cases i Nordvest: Storgården, Møntmestervej og Theklagården. Der blev kun arbejdet med Storgården, da Budget 2019 medførte en halvering af den kommunale bevilling til gårdhaver.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

- Bidrag til at Fremtidens Gårdhave hos AB Storgården står færdigt i 2021
- Byplanstrategisk analyse af Møntmestervej.

Områdefornyelsen har fået udarbejdet en bystrategisk analyse af mulighederne for kobling mellem gårdhaverne ved Møntmestervej, vejarealet på Møntmestervej og den såkaldte ISS-grund, hvor der aktuelt gennemføres et større byudviklingsprojekt. Den byplanstrategiske analyse viste muligheder for parkeringsoptimering på Møntmestervej og Peter Ibsens Allé, fremtidig indretning af gårdhaver og udvikling af ISS-Grundens arkitektur mod Møntmestervej. Derfor er den brugt i tidlige dialog med den private investor om udviklingen af ISS-grunden. Analysen gav dog ikke mulighed for at få etableret nye gårdhaver på grund af halveringen af den kommunale bevilling til gårdhaver.

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE I PROJEKTET

Områdefornyelsen har hjulpet kollegaer fra Fremtidens Gårdhaver i Teknik- og Miljøforvaltningen i den lokale kontakt med ejendomme. Områdefornyelsen igangsat og udbudt den bystrategiske analyse, og bragt den i spil med ejendomsudviklingen på ISS-grunden.

HVEM HAR STAFETTEN NU?

For at skabe en sammenhængende udvikling af AB Storgården og den nye indgang til kirkegården fra Skoleholdervej, har ønsker Områdefornyelsen at reservere 150.000 kroner til at forbedre arealet ved AB Storgården ved tunnelnedgangen.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	19.493.000 kr.
Kvarterplansmidler	193.000 kr.
Eksterne investeringer	
Kommunal støtte	13.400.000 kr.
HOFOR og privat medfinansiering	5.900.000 kr.
I alt eksterne investeringer.	19.300.000 kr.

TIDSLINJE

2018

Opstartsevent for ny gårdhave ved Storgården

2018

Budgettet for kommunal finansiering af nye fælles gårdhaver halveres, og der optages derfor ikke nye gårdhaveansøgninger

2019

Projektforslag gårdhave Storgården godkendes politisk

2019

Bystrategisk analyse ved Møntmestervej gennemføres

2020

Projektering af fremtidens gårdhave, Storgården

2021

Anlæg af fremtidens gårdhave, Storgården

SUCCESKRITERIER

2021: Der er etableret et klimatilpasset gårdanlæg
A/B Storgårdens klimatilpassede gårdhave er ved at blive anlagt og forventes færdig ultimo 2021.

HER BOR VI: TRYGT NÆRMILJØ

Bedre belysning

Nordvest er et af de byområder i København, hvor utrygheden blandt borgerne er størst, og belysning er et vigtigt værktøj til at skabe tryghed. Tunnellen under Tomsgårdsvej er et særligt kreativt eksempel på et projekt, hvor en standard-renovering af en utryg passage blev løftet til et rum, hvor lokale beboere nu kan få sig en inspirerende oplevelse.

BAGGRUND

Mangelfuld gadebelysning i Nordvest er et problem for trygheden i kvarteret. Det var den tydelige melding fra borgerne i kvarterplanprocessen. Områdefornyelsen har fra start arbejdet for at gadebelysningen i Nordvest bliver løftet til et gennemsnitligt københavner-niveau. Målet var for Områdefornyelsen at lave en belysningsplan og supplere med yderligere tre belysningsprojekter på særligt utrygge steder, hvor der eksperimenteres med supplerende grund- og effektbelysninger. Områdefornyelsen samarbejdede med borgere og lokaludvalg om at udpege de relevante steder.

DET HAR OMRÅDEFORNYELSEN LEVERET

- Kortlægning af gadebelysningen i Nordvest og forslag til belysningsplan for Nordvest.
- Ny kunstinspireret tryghedsskabende belysning i Tomsgårdsvejstunnelen
- Etablering og forbedringer af belysning på de nye byrum ved Skoleholdervej, Degnestavnen, Smedetoften og Møntmester Plads samt området ved Tagensbo Skole
- Lys i siddenicher ved reetableret mur mod bispebjerg kirkegård

Områdefornyelsen koordinerede et samarbejdsprojekt med Tryghedsløft i Kultur- og Fritidsforvaltningen og Bro og Tunnel i Teknik- og Miljøforvaltningen, som resulterede i, at en planlagt standard 1:1-renovering af en tunnel blev udvidet med et løft, som bidrager til tryghed i kvarteret:

I forbindelse med Kulturnat 2017 lavede gruppen 'Byen Sover' en kunstinstallation, som fik over 200 besøgende til at gå på opdagelse i tunnelen under Tomsgårdsvej. Flere lokale gav udtryk for, at de ikke kendte tunnelen og først opdagede den i forbindelse med kulturnatten. Ved dette 'lyshack' blev potentialet tydeligt for at arbejde med tryghed og liv i tunnelen tydeligt. Da Bro og Tunnel i Teknik- og Miljøforvaltningen senere skulle renovere tunnelen, samarbejdede de derfor med Områdefornyelsen om at gøre den midlertidige lysinstallation permanent og yderligere løfte tunnelen med en farvet beklædning.

OMRÅDEFORNYELSENS ROLLE I PROJEKTET

Områdefornyelsen har løbende inddraget lokale ønsker og synspunkter i belysningsprojekterne og koordineret og tilvejebragt midler til projekterne.

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	996.000 kr.
Kvarterplansmidler	996.000 kr.

SUCCESKRITERIER

2021: 50 % flere borgere oplever, at kvarterets byrum er bedre belyst i Nordvest end i 2016

Der er i Spørgeskemaundersøgelsen ikke målt på belysning i 2016, men på tryghed, som bl.a. hænger sammen med belysning, hvorfor det er den bedst mulige indikator på belysning. Det er sket en væsentlig fremgang, således at 71% svarer meget trygt eller trygt i 2021 for kun 51% i 2016.

Til trods for at der ikke kan måles direkte på succeskriteriet, kan det konstateres at utrygheden er faldet og trygheden er steget. En mulig delårsag kan være forbedringen af belysning i kvarteret, bl.a. i tunnel under Tomsgårdsvej, Smedetoften, mv.

TIDSLINJE: HVEM BLEV INDDRAGET HVORNÅR?

Projekter, der ændrede kurs, eller vi ikke kom i mål med

I Områdefornyelsen ser vi projekterne som en sammensat helhed. Derfor er det også naturligt, at projekterne fra kvarterplanen forandrer sig undervejs. Nogle udgår, andre ændrer karakter, og nogle bliver meget større, end vi oprindeligt havde forventet. Her er nogle af dem, der ikke blev til noget, og hvor styregruppen derfor omdisponerede midlerne til andre projekter.

RENT NORDVEST

Mindre affald i gaderne var et stærkt lokalt ønske ved Områdefornyelsen start. Projektets idé var at indlede Områdefornyelsens tilstedeværelse i kvarteret med en renholdskampagne, der kunne rydde op i kvarteret. Det faldt sammen med udrulning af ny bydækkende strategi for færre men strategisk placeret affaldsspande i kvarteret, og derfor besluttede styregruppen ikke at gennemføre projektet. Projektets idé var samtidig at muliggøre mindre byrums- og oprydningsindsatser på særligt udsatte steder i kvarteret. Projekter som disse er blevet prioriteret i stedet for Rent Nordvest.

• SUCCESKRITERIER

2021: 50 % af de adspurgte borgere oplever, at vejene i Nordvest er blevet renere

I spørgeskemaundersøgelserne er der sket en stigning fra 2016 til 2021 på 10 procentpoint i spørgsmålet om beboere oplever affald på veje, fortove, pladser o. lign. som et problem i meget høj grad eller i høj grad. Udviklingen er altså gået i den forkerte retning.

TOMSGÅRDSVEJ OG TUBORGVEJ

Delpjektet Grøn forbindelse over Tuborgvej blev igangsat med en afklaring af, om der i fremtiden kan laves en grøn forbindelse over Tuborgvej ved Grønningen, der skæres igennem af vejen. En ekstern rådgiver stod for afklaringen, hvor tre scenarier blev undersøgt: en fodgængerbro, en fodgænger- og cykelbro og en tunnel. I februar 2020 blev resultaterne fremlagt for lokalområdet, der kan bruge afklaringen til at arbejde videre for en realisering af visionen. Genopretningen af Tomsgårdsvej med bl.a. støjdæmpende asfalt blev som følge af anlægsloftet udsat. Yderligere undersøgelser viste, at der ikke var plads til flere vejtræer på strækningen mellem Birkedommervej og Frederiksborgvej, hvorfor det ikke var realistisk at arbejde for, at Tomsgårdsvej kunne blive en grøn trafikkorridor. I stedet blev midlerne omprioriteret af styregruppen til fornyelsen af Degnestavnens Legeplads.

• SUCCESKRITERIER

2021: Det er afklaret, om der kan skabes en sikker overgang over Tuborgvej i forbindelse med den kommende bypark

Der er udarbejdet en forundersøgelse af ekstern rådgiver.

2021: Tunnellen under Tomsgårdsvej er tydelig for fodgængere, og skaber en tryk forbindelse fra Hovmestervej til Kirkegården

Der er lavet lysinstallation i tunnelen. Der er ikke målt specifikt på oplevelsen af tunnelen. Frem mod Områdefornyelsens afslutning arbejdes der for at få vedligeholdt og forbedret det grønne kommunalt ejet areal ved tunnelen på Hovmestervejsiden.

FORBEDREDE FORBINDELSER

Midlerne til projektet Forbedrede Forbindelser blev af styregruppen kanaliseret ud til byrumsprojekterne på Frederiksborgvej, Skoleholdervej og Degnestavnens Legeplads. Områdefornyelsen opnåede derved projektets mål om forbedrede forbindelser i forbindelse med de andre projekter som fx byrumsforbedringer på Frederiksborgvej, et kommende idéoplæg til en grøn cykelforbindelse på Rentemestervej og løftet af Skoleholdervej med den nye indgang til Bispebjerg Kirkegård.

• SUCCESKRITERIER

2021: Tre interne forbindelser i kvarteret er blevet gjort tydeligere: Hovmestervej-Gravervænget, Rentemestervej og Provstevej

Hovmestervej-Gravervænget: Et forsøg i 2020, hvor Hovmestervej mellem Tagensbo Skole og Grønningen blev lukket for biltrafik, undersøgte muligheden for at skabe kobling mellem skolen og Grønningen. Forsøget skabte lokal debat, og erfaringerne indgår som del af det videre arbejde med Grønningen. Krydset mellem Hovmestervej og Frederiksborgvej opgraderes i forbindelse med de forbedringer, der laves på Frederiksborgvej ultimo 2021. Der er etableret lysinstallation

i tunnelen under Tomsgårdsvej mellem Hovmestervej og Gravervænget, og der arbejdes for at forbedre grønt areal ved nedgangen fra Hovmestervej.

Rentemestervej og Provstevej: Begge veje indgår i udarbejdelsen af Udviklingsplanen for Industri kvarteret i Nordvest, som også leder op til forslag til en grøn rute, som skal forbinde den kommende Nordvestpassage med Utterslev Mose. Der er desuden lavet mindre byrumsforbedringer på begge veje, herunder grønne tiltag og nye opholdsmuligheder.

PLAN FOR GRØNNE VEJE

Projektet Plan for grønne forbindelser ændrede karakter i kraft af HOFOR i 2017 hjemtog ansvaret for 'Grønne veje' i København. Arbejdet med 'Grønne veje' blev udskudt i København, da skybrudsledningerne, der skulle optage skybrudsvandet fra de grønne veje, ikke er færdiganlagt. De fleste Grønne Veje bliver derfor først eksekveret efter Områdefornyelse Nordvest er sluttet. I stedet besluttede styregruppen, at midlerne til projektet blev brugt på Degnestavnens Legeplads og på byrumsprojektet på Frederiksborgvej, der formår at tilføje en håndfuld nye træer til vejen.

• SUCCESKRITERIER

2021: To-tre udvalgte veje i Nordvest fremstår grønne og er med til at fremhæve trygge forbindelser i kvarteret

Der plantes nye træer i forbindelse med forbedringerne på Frederiksborgvej som gennemføres i 2021. På Provstevej er der sammen med borgerne etableret plantekasser mv, og ved Rentemestervej 57 har Områdefornyelsen desuden givet tilsagn om støtte til en lille byhave mod vejen.

MARKEDSPLADS

I kvarterplan-processen var der lokalt ønske om at undersøge muligheder for et tilbagevendende marked, der både kunne understøtte byliv, styrke de lokale fællesskaber og skabe lokale arbejdspladser i Nordvest. Projektet er blevet justeret, da samarbejde med 'Det cyklende madmarked' viste, at der ikke var økonomisk grundlag for at skabe et lokalt marked i Nordvest. Midlerne blev derfor af styregruppen omprioriteret til byrumsforbedringerne på Frederiksborgvej, der bidrager til handelslivet og bylivet på vejen.

• SUCCESKRITERIER

Succeskriterierne for projektet Markedsplads blev justeret til disse:

2021: Bylivet på Frederiksborgvej er understøttet af byrumsforbedringer ved de små butikker

I forbindelse med anlægsprojektet på Frederiksborgvej, som forventes afsluttet ultimo 2021, skabes der bedre belægning og begrønning, som potentielt kan understøtte mindre butikker. En egentlig effekt kan dog først vurderes efter, projektet er færdigt (Læs mere om projektet på side 42).

2021: Møntmesterplads er blevet en inviterende indgang til Gadegalleriet og handelsstrøget på Smedetoften

Møntmester Plads er i første halvår af 2021 blevet forbedret med nye siddemuligheder og grønne elementer, der inviterer til mere varieret brug af plads og markerer indgangen til Smedetoften og Gadegalleriet (læs mere om projektet på side 32).

PROJEKTETS ØKONOMI

Budget i alt	590.000 kr.
Kvarterplansmidler	590.000 kr.

Notat

Medfinansiering til områdefornyelserne

I forbindelse med Teknik- og Miljøudvalgets møde 13. december 2021 blev der efterspurgt en overordnet beskrivelse af, hvor meget medfinansiering områdefornyelserne generelt opnår. Med medfinansiering forstås midler tiltrukket til aktiviteter og projekter i områdefornyelsen ud over den kommunale grundfinansiering.

Dette notat beskriver, hvor meget medfinansiering de sidste 10 afsluttede områdefornyelser har opnået.

Medfinansiering fra de seneste 10 afsluttede områdefornyelser

De sidste 10 afsluttede områdefornyelser har tilsammen opnået 2,2 mia. kr. i medfinansiering. Da de 10 områdefornyelser tilsammen har haft en kommunal grundfinansiering på 349 mio. kr., har områdefornyelserne i gennemsnit opnået 6,6 kr. i medfinansiering for hver kr. i kommunal grundfinansiering. Som det fremgår af tabellen nedenfor, er der stor variation i, hvor meget medfinansiering de enkelte områdefornyelser opnår, og hvor medfinansieringen kommer fra. Det skyldes, at de lokale områdefornyelser i byens udsatte byområder er forskellige i forhold til byområdernes karakter, de fysiske og sociale udfordringer og derfor har forskelligt potentiale og behov i forhold til at tiltrække yderligere medfinansiering.

Behov for medfinansiering i kvarterplanerne

Områdefornyelsernes projekter og budget beskrives i en kvarterplan, der udarbejdes i samarbejde med lokale beboere, aktører og kommunens forvaltninger inden områdefornyelsens igangsættelse. Kvarterplanen beskriver, hvad der kan anlægges for den grundlæggende finansiering, og hvilke visioner områdefornyelsen vil arbejde for at opnå, hvis der opnås yderligere medfinansiering.

Koordinering af yderligere investeringer i områderne

Ud over den medfinansiering områdefornyelserne selv opnår, koordinerer eller samarbejder områdefornyelserne om realiseringen af en række andre projekter og investeringer i områderne. Dette kan være skybrudsprojekter, der er finansieret af HOFOR, og hvor områdefornyelserne er med til at sikre, at realiseringen af projekterne er med til at løfte områderne, og at de koordineres med øvrige projekter i områderne.

Derudover vil områdefornyelserne ofte være koordineret med andre ekstraordinære indsatser fra de øvrige forvaltninger for at løfte kerne-driften i områderne. Dette kan være i form af renoveringer af skoler, daginstitutioner, kulturelle institutioner o.lign.

03-01-2022

Sagsnummer i F2
2021 - 9519

Dokumentnummer i F2
683557

Sagsnummer i eDoc
2021-0391519

Sagsbehandler
Julie Rosted Lønstrup

Mobilitet, Klimatilpasning og Byved-
ligehold

Islands Brygge 37
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Ligeledes gennemfører den almene sektor omfattende renoveringer af de almene boliger med støtte fra Landsbyggefonden samt boligsociale helhedsplaner, som også koordineres med områdefornyelsens indsatser og udvikling af området.

Områdefornyelse	Kommunal finansiering		Ekstraordinær bygningsfornyelse**			Tiltrukket medfinansiering***		
	Grundfinansiering	Yderligere midler*	Statslig	Privat	Kommunal	Statslig grundfinansiering	Statslig	Privat
Sundholmskvarteret	40	29,9	37,8	151,2	37,8	20	1,5	11,7
Husum	20	132	-	0,0	-	7,5	2	1,3
Gl. Valby	20	27,7	25	100,0	25	10	3,5	8,6
Skt. Kjelds Kvarter	40	57,5	30	120,0	30	20	4,4	9,8
Centrale Vesterbro	40	64,6	36	144,0	36	20	0,7	65
Fuglekvarteret	40	28	36,6	146,4	36,6	14	0,7	2,5
Indre Nørrebro	40	100,2	15	60,0	15	15	7,6	16,5
Sydhavnen	40	54,7	31,6	126,4	31,6	10	3,4	5,3
Nordvest	44	88,8	12,5	50,0	12,5	16	0,7	19,1
Kulbanekvarteret	25	46,2	-	0,0	-	5	0,3	7,9
I alt	349	629,6	898,0	898	224,5	137,5	24,8	147,7

* Yderligere kommunale midler kommer fra budgetforhandlingerne, kommunale fonde eller andre forvaltningers investeringer i området som følge af områdefornyelsens indsatser.

** Ved områdefornyelse kan der søges en ekstraordinær statslig bygningsfornyelsesramme, der ellers ikke er adgang til. Denne kræver en tilsvarende kommunal støtte, og at de private modtagere af støtten selv finansiere minimum 2/3 af omkostningerne. Beløbene er modelberegninger ud fra den støtte der er givet tilsagn til. Beløbene indeholder ikke de midler, der gives til ordinær bygningsfornyelse i områderne.

*** Staten støttede frem til 2017 områdefornyelser med op til 1/3 af deres kommunale grundfinansiering. Derudover har det været muligt at søge statslige puljer, EU, mv. Private midler kan være fra fonde, boligforeninger, o.lign.

Peter Højer
Vicedirektør